



MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE  
KYIV NATIONAL LINGUISTIC UNIVERSITY

Department of Theory and Practice of Translation from English

**Master Degree Thesis in Translation Studies**  
**under the title: Verbalization of the Concept of HEALTH in English and**  
**Ukrainian Languages: Translation Aspect**

Group MPa 54-23

School of German Philology and  
Translation

Educational Programme Translation  
studies: professionally oriented translation  
(English and Second Foreign Language)

Majoring 035 Philology

Anton V. Skriabin

Research supervisor:

O. B. Halych

Candidate of Philological Science,  
Assos. Prof.

**ВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА  
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА З ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА**

студента 2 курсу групи Па 54-23 факультету германської філології і перекладу, спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньої програми

Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

Скрябіна Антона Всеволодовича

за темою: Вербалізація концепту ЗДОРОВ'Я в англійській та українських мовах: перекладацький аспект

<b>Відповідність кваліфікаційної роботи нормативним вимогам (необхідне позначити ✓ або +)</b>		
1.	Наявність основних структурних компонентів	<input type="checkbox"/> усі компоненти присутні, <input type="checkbox"/> один компонент відсутній <input type="checkbox"/> декілька компонентів відсутні
2.	Відповідність оформлення, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам	<input type="checkbox"/> повна відповідність <input type="checkbox"/> незначні помилки в оформленні <input type="checkbox"/> оформлення неправильне
3.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам	<input type="checkbox"/> повна відповідність <input type="checkbox"/> відповідність неповна <input type="checkbox"/> не відповідає вимогам
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам	<input type="checkbox"/> повна відповідність <input type="checkbox"/> відповідність неповна <input type="checkbox"/> не відповідає вимогам
5.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням	<input type="checkbox"/> повна відповідність <input type="checkbox"/> відповідність неповна <input type="checkbox"/> не відповідає вимогам
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам	<input type="checkbox"/> повна відповідність <input type="checkbox"/> відповідність неповна <input type="checkbox"/> не відповідає вимогам
7.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження	<input type="checkbox"/> повна відповідність <input type="checkbox"/> відповідність неповна <input type="checkbox"/> не відповідає вимогам

Особиста думка керівника \_\_\_\_\_

Кваліфікаційна робота \_\_\_\_\_ може бути (не може бути)

(ПІБ студента)

рекомендована до захисту \_\_\_\_\_

(підпис керівника)

(\_\_\_\_\_)

(ПІБ керівника)

|| \_\_\_\_\_ || \_\_\_\_\_ 2024 року

**РЕЦЕНЗІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ З  
ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА**

студента \_\_\_\_\_ 2 \_\_\_\_\_ курсу групи Па 54-23 \_\_\_\_\_ факультету германської філології і перекладу, спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньої програми

Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

\_\_\_\_\_ Скрябіна Антона Всеволодовича

за темою: Вербалізація концепту ЗДОРОВ'Я в англійській та українських мовах: перекладацький аспект

	<b>Критерії</b>	<b>Оцінка в балах</b>
1.	Наявність основних компонентів структури роботи — загалом 10 балів (усі компоненти присутні – 10, один компонент відсутній – 5, декілька компонентів відсутні – 0)	
2.	Відповідність оформлення роботи, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам до кваліфікаційної роботи — загалом 10 балів (повна відповідність – 10, поодинокі огріхи у форматуванні – 8, незначні помилки в оформленні – 6, значні помилки в оформленні – 4, оформлення переважно не відповідає вимогам – 0)	
3.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам — загалом 10 балів (повна відповідність – 10, поодинокі огріхи стилістичного характеру – 8, несуттєві помилки у формулюваннях – 6, суттєві помилки у формулюваннях – 4, не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0)	
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам — загалом 10 балів (повна відповідність – 10, несуттєві помилки у формулюваннях – 8, недостатня кількість проаналізованих іноземних джерел (мін. 30%) – 6, відсутній критичний аналіз наукових праць – 4, не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0)	
5.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленим меті та завданням — загалом 10 балів (повна відповідність – 10, несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8, несуттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 6, суттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 4, відсутність власного аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0)	
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам – загалом 10 балів (повна відповідність – 10, несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8, несуттєві помилки при перекладі фактичного матеріалу – 6, суттєві помилки при перекладі й аналізі фактичного матеріалу – 4, відсутність перекладацького аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0)	
7.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження — загалом 10 балів (повна відповідність – 10, несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8, неповне висвітлення результатів дослідження – 6, часткове висвітлення результатів дослідження – 4, не відповідає результатам дослідження – 0)	

**Усього набрано балів:** \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_ (ПІБ рецензента)

\_\_\_\_\_ (підпис рецензента)

|| \_\_\_\_\_ || \_\_\_\_\_ 2024 р.

## ЗМІСТ

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ.....	6
ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ КОНЦЕПТУ В МОВОЗНАВСТВІ.....	10
1.1. Поняття концепту, його типізація та особливості.....	10
1.2. Перекладознавча специфіка концепту ЗДОРОВ'Я/HEALTH.....	15
1.3. Концепт ЗДОРОВ'Я/HEALTH у різній дискурсології.....	23
Висновки до Розділу 1.....	27
РОЗДІЛ 2. ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ ЗДОРОВ'Я (HEALTH) У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ.....	28
2.1. Стилiстико-семантичний аналіз концепту ЗДОРОВ'Я (HEALTH) у сучасних текстах різних дискурсів.....	28
2.2. Роль ЗМІ у поширенні концепту ЗДОРОВ'Я (HEALTH) у сучасних текстах різних дискурсів.....	32
Висновки до Розділу 2.....	36
РОЗДІЛ 3. СПЕЦИФІКА ПЕРЕДАЧІ КОНЦЕПТУ ЗДОРОВ'Я (HEALTH) УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ.....	37
3.1. Ядро та семантичне оточення концепту ЗДОРОВ'Я (HEALTH) (на матеріалі текстів сучасних видань).....	37
3.2. Перекладацькі трансформації при відтворенні концепту ЗДОРОВ'Я (HEALTH) (на матеріалі текстів сучасних видань).....	39
Висновки до Розділу 3.....	63
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	64
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	66
СЛОВНИК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	71
СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ.....	71
ДОДАТОК А.....	72
SUMMARY.....	91

## СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

- ГС – граматична структура  
ЗМІ – засоби масової інформації  
ЛЗ – лексичне значення  
ЛО – лексична одиниця  
МД1 – медіадискурс  
МД2 – медичний дискурс  
МТ – медіатекст  
НП – номінативне поле  
ПД1 – політичний дискурс  
ПД2 – повсякденний дискурс  
ПТ – перекладацька трансформація  
ЮД – юридичний дискурс

## ВСТУП

Відправною точкою в процесі міжмовної інтерпретації є певні універсалії людського мислення – концепти, сукупність яких формує концептуальну картину світу.

Концепти отримують своєрідну семантичну структуру в мові та складають мовну картину світу в свідомості її носія. Так, до прикладу, в англійській мові прикметник “healthy” може позначати поточний стан діяльності або відносин, та велику кількість, а також приймати переносні значення, не притаманні українській мові. Концепти, що мають особливу аксіологічну змістовність як для окремого носія мови, так і для лінгвокультурного колективу, відносяться до культурних концептів.

Концепт ЗДОРОВ’Я є одним з ключових у формуванні концептуальних картин світу української та англійської мов. Зіставлення семантичної конструкції концепту в обох мовах не виявило значних відмінностей, в той самий час дало змогу встановити, що семантичне поле цього та інших концептів, формуючих свідомість, є ідіоматичним та потребує від перекладача особливої уваги до концептуальної картини одержувача перекладу, його культурної традиції.

**Актуальність** даного дослідження полягає у дослідженні особливостей концепту ЗДОРОВ’Я дискурсу, зокрема, у лінгвістичній та перекладацькій площині, адже цей дискурс продовжує еволюціонувати і є актуальним у наш час. Актуальність роботи також зумовлена важливістю та необхідністю формування бази українських праць у вивченні концепту ЗДОРОВ’Я. Оскільки концепти ЗДОРОВ’Я (HEALTH) є надзвичайно багатограним, так як поєднує об’єктивні та суб’єктивні, медичні, соціальні, психологічні та культурні аспекти, його зміст може варіюватися залежно від контексту. Тому детальне лінгвістичне (а також перекладацьке) дослідження цього концепту є важливим для глибшого розуміння уявлень про здоров’я в двох різних культурах.

**Об’єктом дослідження** є концепт ЗДОРОВ’Я/HEALTH у англійськомовних текстах сучасних видань.

**Предметом дослідження** є засоби та репрезентація концепту

ЗДОРОВ'Я/HEALTH в англійськомовних сучасних текстах та їх особливостей при перекладі українською мовою.

**Мета** даної роботи полягає у дослідженні репрезентації концепту ЗДОРОВ'Я (HEALTH) у сучасних англійськомовних текстах та встановленні способів їх перекладу українською мовою.

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання наступних **завдань**:

- Розглянути дефініцію концепту, його типізацію та особливості;
- Дослідити перекладознавчу специфіку концепту ЗДОРОВ'Я/HEALTH;
- З'ясувати особливості концепту ЗДОРОВ'Я/HEALTH у різних дискурсах (зокрема, у 5 дискурсах);
- Провести стилістико-семантичний аналіз концепту ЗДОРОВ'Я (HEALTH) у сучасних текстах у різних дискурсах;
- Визначити та описати роль ЗМІ у поширенні концепту ЗДОРОВ'Я (HEALTH) у сучасних текстах у різних;
- Проаналізувати ядро та семантичне оточення концепту ЗДОРОВ'Я (HEALTH) (на матеріалі сучасних текстів);
- Проаналізувати застосування перекладацьких трансформацій у відтворенні концепту ЗДОРОВ'Я (HEALTH) (на матеріалі сучасних текстів).

**Матеріалом** дослідження слугували статті з таких видань як «The Washington Post» [60], «BMC Health Services» [57], «The Cambridge Law Journal» [59], «Healthline» [58].

**Теоретичне значення** праці полягає в тому, що її результати роблять вагомий внесок у загальне мовознавство, а також граматику англійської мови, у комунікативну лінгвістику, медіа-лінгвістику та теорію і практику перекладу.

**Практичне значення** дослідження. Результати роботи можуть бути використані у подальших дослідженнях науковців у таких дисциплінах як зіставне мовознавство, англійська граMATика, українська граMATика, лексикологія, практика перекладу.



**Апробація результатів дослідження.** Результати дослідження перевірено шляхом аналізу концепту ЗДОРОВ'Я/HEALTH та його перекладів у п'яти різних дискурсах, а також в тезах на тему «Концепт ЗДОРОВ'Я/HEALTH в українській та англійській мовних картинах світу (перекладацький аспект)» (Скрябін, 2023), які були представлені у виступі на науковій конференції КНЛУ “До світу через мови” і опубліковані в матеріалах конференції.

**Структура роботи.** Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (54 позиції), списку джерел ілюстративного матеріалу (4 позиції) та додатків.

## РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ КОНЦЕПТУ В МОВОЗНАВСТВІ

### 1. Поняття концепту, його типізація та особливості

Термін «концепт» є одним із найскладніших понять у когнітивній лінгвістиці. Останніми роками цей термін отримав широке тлумачення та розглядався як неоднозначний у соціальних і гуманітарних науках. Його вводили з певною часткою пафосу, а іноді й через когнітивну метафору: його називали «багатовимірним кластером сенсу», «семантичним зрізом життя» [10: 111], «геном культури» [31: 37], та ін. Сьогодні термін «концепт» широко використовується в різних галузях мовознавства. Воно увійшло в систему понять когнітивної, семантичної та культурної лінгвістики [11: 91].

Будь-яка спроба зрозуміти і пояснити сутність «концепту» призводить до усвідомлення того факту, що існує ряд споріднених понять і термінів, які часто вживаються як синоніми, замінюючи один одного, щоб уникнути монотонного повторення в реальних текстах. Тому більшість лінгвістів вказує на необхідність розмежування термінів «концепт», «поняття» і «значення», оскільки диференціація необхідна для встановлення їх ролі в процесах набуття, розуміння та вираження знань про дійсність.

Аналіз наукових лінгвістичних праць свідчить про те, що серед дослідників немає єдиної думки щодо цієї проблеми, що зумовлює наявність різних підходів. Існують як відмінні, так і об'єднуючі властивості цих структур. Для отримання найбільш об'єктивної картини цього питання видається доцільним розглянути такі співвідношення [24: 77]:

- «концепт – слово»
- «концепт – значення»
- «поняття – значення – концепт».

Репрезентація концепту (concept) в мові зазвичай приписується слову (word), а саме слово отримує статус імені концепту – мовного знака, що найбільш повно і адекватно відтворює зміст концепту (наприклад, слово *freedom* в

англійській мові позначає поняття свободи в цій культурі). Зв'язок концептів із вербальними засобами вираження відзначається майже в усіх когнітивних і лінгвокультурологічних дефініціях [24: 78]:

- «номінальний (сигніфікативний) образ, що відображає фрагмент національної картини світу, узагальнений у слові»;
- «будь-яка дискретна одиниця колективної свідомості, яка відображає об'єкт реального чи ідеального світу і зберігається в національній пам'яті мови у словесно позначеному вигляді» та ін.

Проте дослідники ще не дійшли згоди щодо конкретних значущих мовних одиниць, з якими пов'язані поняття. Стосовно проблеми вербалізації концепту особливу увагу варто звернути на два твердження. Перше твердження полягає в тому, що поняття завжди має своє словесне вираження, воно завжди ідентифікується словом, інакше про існування поняття говорити не можна. Існує думка про абсолютну тотожність поняття і слова [33: 45]. Будь-який шлях до розуміння завжди проходить через денотацію – «у розуму немає порожніх форм, і в ньому немає понять без імен» [51: 61], «для людини кожен предмет існує лише тоді, коли він нею осягнутий, коли він увійшов у її розум і виражений словом».

Друге твердження полягає в наступному: «у людській свідомості багато фрагментів реальності представлені образами; багато речей можуть потрапляти в його поле зору і бути побаченими (і зрозумілими) без спеціального призначення для нього. Часто в людській пам'яті, яка зберігає різноманітні відбитки минулого – обличчя, предмети, цілі сцени, спливають цілі епізоди, не пов'язані з мовою» [53: 77]. Поділяючи цю точку зору, ми вважаємо, що «концепт» — це ментальна одиниця, здатна актуалізувати набір різних значень. Водночас він незалежний від мови, що підтверджує, що вербалізація не є передумовою існування концепту.

Коли концепт набуває свого мовного вираження, використані для цього мовні засоби виступають засобами вербалізації, мовної репрезентації, мовної об'єктивації концепту. У мові концепт може бути вербалізований наявними лексемами, вільними словосполученнями, фразеологічними та

пареміологічними одиницями, структурними чи позиційними схемами речень і навіть цілими текстами. Важливо мати на увазі, що назва або позначення явища не є еквівалентом поняття. Поняття як елементи свідомості досить самостійні в мові. На думку В. Еванса, концепти є посередниками між словами та екстралінгвістичною реальністю [36: 338]. Поняттям можуть стати лише ті явища дійсності, які є актуальними і цінними для певної культури, які мають велику кількість мовних одиниць для своєї фіксації, є предметом прислів'їв і приказок, поетичних і прозових текстів, тобто є вважаються носіями національної культурної пам'яті.

Хоча слова й поняття матеріалізуються в одному звуковому (буквальному) комплексі, ми повинні розрізняти ці терміни. Під словом ми розуміємо семантичний зміст, відображений у лексичній формі та розкритий у словниковій статті, під поняттям – як когнітивний зміст у тій же лексичній формі. Отже, слово є центральним поняттям лексичної семантики, а поняття – когнітивної семантики. Вивчення лексем передбачає виявлення причин і шляхів еволюції їх семантики, а також розуміння взаємозв'язку з іншими лексемами, аналіз структури лексичного значення та семантичну класифікацію. Вивчення концептів має на меті дослідити мовну свідомість носіїв мови.

Практичну розробку концепцій А. Йолеса забезпечують польові дослідження К. Ройнінга, який створив систему порівняльного аналізу подібних угруповань слів інших мов. Його методологія [32: 15] ґрунтується на двох основних принципах:

1. Найточніший спосіб отримати значення слів – це їх використання в контексті.
2. Те, що виражає одне слово, можна виразити сполученням слів.

Одна з найважливіших відмінностей між словом і поняттям пов'язана з їх внутрішнім змістом. Внутрішній зміст слова — це його семантика плюс конотації, тобто сукупність сем і лексичних семантичних варіантів плюс експресивні, емоційно-оцінні та стилістичні характеристики. Внутрішній зміст концепту — це сукупність значень, організація яких істотно відрізняється від

структурування сем і лексико-семантичних варіантів слова: концепт має шари, лексеми — семеми; концепт включає компоненти (понятійні ознаки), семеми — семантичні ознаки (семи) [30: 11].

Інша помітна відмінність концепту від слова полягає в його антонімічному характері, тобто в поєднанні двох взаємно суперечливих суджень про один і той же предмет, присутніх у його змісті.

Олена Селіванова [24: 264] трактує концепт як інформаційну різносубстратну структуру, в якій концепт утворюється навколо поняття як ядерної структури, яка співвідноситься з іншими результатами пізнавальної діяльності: уявленнями, гештальтами, асоціативно образними, оцінно-емотивними компонентами. З точки зору лінгвокультурології концепт є одиницею, яка виражає етнонаціональну специфіку і вербалізується в словах, фразеологізмах та інших мовних засобах. З точки зору лінгвокогнітології та психології під терміном концепт розуміють «одиницю ментальності, свідомості, пам'яті, якою оперує людина в процесі мислення і в якій відображається зміст досвіду та знань».

Крім того, утворення понять значною мірою залежить від ролі суб'єктивних основ, що досить нетипово для слів. Суб'єктивний фактор надає концепту ще одну відмінну рису: концепт є більш динамічним явищем, швидше змінюється у порівнянні зі словом. Він не може мати суворих рамок, оскільки «функціонує, актуалізується в різних своїх частинах і аспектах, пов'язується з іншими поняттями і відштовхується від них» [25: 126].

Нарешті, слово виявляє себе в словесних контекстах. У культурних текстах формується концепт. Джерелами інформації для розуміння понять є художні визначення та прецедентні тексти (фразеологізми, прислів'я та приказки, народознавство, загадки, афоризми тощо).

Більшість дослідників вказують на те, що концепт характеризується багатокомпонентною та багатоярусною структурою, яка може бути виявлена через аналіз мовних засобів її репрезентації.

Таким чином, можемо сформулювати власне визначення концепту.

Концепт – це ідея, яка представляє клас (зібрання) об'єктів або подій. Вони є потужними інструментами, оскільки дозволяють нам мислити більш абстрактно, вільно від деталей, які відволікають увагу.

Існує декілька видів концептів [19: 53]:

1. Сполучниковий концепт (*conjunctive concepts*) – відноситься до класу об'єктів, які мають більше ніж одну спільну ознаку.
2. Реляційні концепти (*relational concepts*). Вони класифікують об'єкти на основі їх зв'язку з чимось іншим або за зв'язком між ознаками об'єкта.
3. Розділові концепти (*disjunctive concepts*). Вони стосуються об'єктів, які мають принаймні одну з кількох можливих ознак. Це поняття «або-або». Щоб належати, предмет повинен мати «цю властивість, або іншу особливість, або іншу особливість».
4. Прототипи (*prototypes*). Крім правил і особливостей, більшість людей також використовують прототипи або «ідеальні моделі» для ідентифікації понять. Ідентифікувати концепції важко, коли ми не можемо створити прототип, відповідний тому, що ми бачимо.

Також концепти мають два значення [17: 242]:

1. Денотативне значення. Денотативне значення слова чи поняття — це його точне визначення.
2. Конотативне значення. Це його емоційне чи особисте значення. Конотації однієї речі можуть відрізнятися.

Підсумовуючи, поняття концепції служить фундаментальним будівельним блоком для розуміння пізнання та спілкування. Концепти дозволяють людям класифікувати, інтерпретувати та орієнтуватися в складнощах навколишнього світу. Їх особливості, включаючи абстракцію, узагальнення та реляційність, підкреслюють динамічну природу понять, оскільки вони розвиваються з досвідом і контекстом. Крім того, взаємодія між концепціями та мовою підкреслює важливість спільного розуміння для сприяння ефективній комунікації.

## 1.2. Перекладознавча специфіка концепту ЗДОРОВ'Я/HEALTH

Оскільки здоров'я у житті людини має надзвичайно важливе значення, то часто воно стає об'єктом досліджень та наукових розвідок вчених та мовознавців. Вербалізацію концепту «здоров'я», його культурно-специфічні характеристики на матеріалі українських фразеологізмів та паремій розглядала у своїх роботах Л. Мацько [13: 4].

Визначає концепт здоров'я як виняткову позитивну цінність в українській мовній картині світу Марія Бобро [8: 395] у своїй дисертаційній роботі, вона також наголошує, що цінність здоров'я проявляється перш за все у протиставленні здорової та хворої людини, а також в усвідомленні здоров'я як найбільшого багатства, яке може мати людина.

Оксана Лемішка [12: 14] проаналізувала концепт HEALTH та виділила його основні складові в англійській мові. Німчук В. [16: 43] проаналізував погляди на здоровий спосіб життя українців від часів Київської Русі до кінця XVIII–XIX століття та трансформацію цих поглядів у зв'язку з переходом від аграрного до індустріального суспільства.

Здоров'я має абсолютну цінність у житті людини, адже, лише маючи здоров'я, людина може втілити в життя всі плани та мрії, здолати всі труднощі та перепони, які трапляються на її шляху, стати успішною та досягти гармонії. Оскільки концепт характеризується багатокomпонентною та багатоярусною структурою, яка виявляється за допомогою аналізу мовних засобів її репрезентації, то звернемося до визначення поняття здоров'я як ядра концепту у порівнюваних мовах.

Для цього скористаємось тлумачними словниками, які допомагають якнайповніше розкрити зміст концепту. Академічний тлумачний словник української мови, зосереджуюсь головним чином на фізичному аспекті здоров'я, трактує його як: «стан організму, при якому нормально функціонують усі його органи»; та відтінок значення «той чи інший стан, самопочуття людини» [14: 13].

На думку О. Милик [13: 6] периферію концепту становлять прагматичні

складники лексеми, конотації, образи та асоціації, які виникають у свідомості людини на основі індивідуального та колективного досвіду. Концепт формується у процесі морально-ціннісної концептуалізації дійсності і для збагачення концепту людина повинна оперувати уявленнями, почуттями, інтуїцією, щоб створити цей образ і зберегти його в пам'яті.

Проаналізуємо образний складник концептів, який часто вербалізується за допомогою метафор, метонімії, порівнянь. В лінгвокультурі є порівняння здоров'я з рибою [3: 12]:

- *«Бувай здорова, як риба, гожа, як вода, весела, як весна, робоча, як бджола, багата, як земля свята»*

Здоров'я в українській культурі також асоціюється зі скарбом:

- *«Здоров'я – найдорожчий скарб»*

Оскільки здорова людина здатна витримувати великі навантаження та багато працювати, то така особа в культурному просторі асоціюється з конем:

- *«здоровий, як кінь»*

Варто зауважити, що маркером здоров'я досить часто виступає здатність людини бути сильною та міцною, тому українці таких людей порівнюють з наступними предметами/тваринами/явищами [3: 14]:

1. Із дикими тваринами:

*«здоровий як ведмідь (як лось, як тур)»*

2. Із свійськими та домашніми тваринами:

*«здоровий як бик (як бугай, як віл, як кабан, як кобила, як корова, як мул)»*

3. З рослинами:

*«здоровий як бук (як дуб, як хрін)»*

4. З природними об'єктами:

*«здоровий як вода (як гора, як грім)»*

5. З артефактами різного типу:

*«здоровий як дзвіниця (як горохова копиця, як сарай, як хата)»*

6. З професіями, які вимагають великої фізичної сили:

*«здоровий, як катюга, як майстер різницький»*



7. З міцним мотузком:

*«Здоровий, як віршовка всемеро».*

З точки зору медицини фізично здоровою вважають людину, у якої нормальне функціонують всі органи, системи та організм в цілому. У народній свідомості українців цінність фізичного здоров'я людини осмислюється через усвідомлення позитивних наслідків доброго здоров'я як запоруки успішного життя, матеріального достатку [3: 16]:

*«Було б здоров'я, а все інше буде»*

*«Здоров'я – всьому голова»*

*«Коби голова здорова, будуть воли та корова».*

Слід згадати, що середня тривалість життя людини раніше була невеликою, тому культивувався образ фізично сильної, міцної, огрядної людини, а багатирі ставали героями епосу.

Досить часто психічний стан людини пов'язаний з її емоціями, стражданнями, переживаннями, страхами, роздратуванням, гнівом, радістю. Веселощі, позитивні емоції сприяють покращенню настрою, а, отже, є запорукою здоров'я та роблять людину щасливою [3: 17]:

*«Веселий сміх – здоров'я»*

*«Весела думка – половина здоров'я»*

*«Здоров'я як щастя, коли його не помічаєш, значить воно є»*

*«Сміх краще лікує, ніж всі ліки»*

*«Без здоров'я немає щастя».*

Всім відомо, що хвора людина не здатна веселитись, жартувати, її все дратує [4: 10]:

*«Коли болить, ніщо не веселить»*

*«Жартуймо, поки здорові».*

Опосередковано репрезентується емоційний стан людини в українській лінгвокультурі здатністю отримувати задоволення від їжі за допомогою опозиції солодкий – гіркий [4: 11]:

*«Як здоров, то в мене хрін за цукор»*

*«Хворому і мед гіркий».*

Ще одна категорія концепту здоров'я стосується духовного здоров'я людини та відображає її світобачення, її духовний світ, її сприйняття релігії та духовних цінностей, її самоідентифікацію, її ставлення до сенсу життя. На думку багатьох людей фізичне здоров'я гарантує душевне здоров'я [4: 14]:

*«Як здорове тіло, то й душі мило»*

Для віруючих людей домінуючою є духовна складова, яка має на меті духовне вдосконалення, позбавлення згубних пристрастей, сприяння спасінню душі у рамках швидкоплинного людського життя, а тривале життя вважається благословенням [5: 19]:

*«Дай Боже, віку довгого, щастя доброго, талан у голови, долю під боки, здоров'я хай укриє»*

Оскільки релігійність була основою ментальності народу, то здоров'я не могло не корелювати з релігійними принципами, духовний світ був невід'ємною складовою людини, а заздрість, гнів, смуток, журба, ненажерливість вважались гріхом для віруючих, про який розповідали на сповіді, саме тому паремії слугують пересторогою від смертних гріхів та шкоди здоров'ю [5: 20]:

*«Заздрість здоров'я їсть»*

*«Журба здоров'я відбирає, до гробу потихає»*

*«Зо злості болять кості»*

*«Їж – не переїдайся, пий – не перепивайся, говори – не переговорюйся, то будеш здоров»*

Розуміння здоров'я визначалось перш за все моральними, духовними та вольовими якостями людини, пріоритетом духу над тілом, вічного життя над смертю, праведності над гріховністю. Коли ми говоримо про гармонійний фізичний і духовний розвиток людини, то досить часто вживаємо широковідомий вислів [5: 24]:

*«У здоровому тілі – здоровий дух»*

Також українці розглядають концепт ЗДОРОВ'Я як найвищу цінність. Оскільки раніше людям в повсякденному житті доводились важко і багато

працювати, то здоров'я сприймалось як головна цінність, важливіша за матеріальні блага та статки тому, що його неможливо купити чи успадкувати, без здоров'я все втрачає сенс [18: 15]:

*«Здоров'я більше варте, як багатство»*

*«Ліпше здоров'я, як готові гроші»*

*«Все можна купити, тільки здоров'я ні»*

*«Вартість здоров'я знає лиш той, хто його втратив»*

Варто зазначити, що цінність здоров'я виявляється у вітаннях та численних побажаннях в українського народу [18: 17]:

*«Доброго здоров'я»*

*«Будьте і Ви здорові»*

*«В добрім здоров'ї тривайте/Оставайтесь при добрім здоров'ї»*

*«Дай Вам, Боже, доброго здоров'я»*

*«Даруй Вас, Боже, щастям і здоров'ям»*

*«Дай Вам, Боже, добра, здоров'я, сил»*

Якщо ж когось проклинали та бажали зла, то апелювали до хвороби [18: 19]:

*«Бодай на тебе болячка напала»*

*«Щоб тебе тряся вхопила, чортового сина»*

*«Чума б Вас забрала»*

*«Бодай його болячки з'їли»*

*«Бий тебе хвороба».*

Концепт здоров'я (health) Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ) більше не відповідає сучасним суспільним поглядам. Визначення здоров'я ВООЗ формулюється наступним чином: *«Здоров'я – це стан повного фізичного, психічного та соціального благополуччя, а не лише відсутність хвороб чи фізичних дефектів»* [6: 212].

Завдяки слову «повний» у цьому визначенні багато хто з людей не вважатимуться здоровими через хронічні захворювання/відхилення чи інвалідність [6: 212]. Для таких людей повне благополуччя було б утопічним і

нездійсненним. Це більше не ототожнюється.

У той же час, погляди на людей з фізичними вадами змінюються; вони більше не вважаються «нездоровими». З іншого боку, фокус змістився на той факт, що люди, коли вони мають хронічну хворобу або інвалідність, дійсно повинні адаптуватися до нової ситуації. Здатність робити це є частиною нещодавно розробленої парадигми «позитивного здоров'я» (positive health).

Багато альтернативних концепцій здоров'я обговорювалося протягом останніх десятиліть у філософських і політичних дискусіях про здоров'я та медицину, змінюючи «здоров'я як відсутність хвороб» на «здоров'я як чийсь [фізичні] можливості» [9: 18].

Погляди на концепт здоров'я були розширені, оскільки концепція «позитивного здоров'я» була постульована Хубер та іншими науковцями у 2011 р. Крім того, існує також тлумачення концепту health як чіткої уваги до стійкості та самоконтролю в соціальних, фізичних та емоційних викликах [9: 21].

Для подальшого операціоналізації концепту positive health, Хубер та колеги провели опитування кількох зацікавлених сторін, запитуючи, які аспекти здоров'я вони вважають важливими. Це призвело до ідентифікації 32 аспектів, розділених на шість окремих категорій [9:23]:

- 1) тілесні функції (bodily functions);
- 2) психічні функції та сприйняття (mental functions and perception);
- 3) духовний/екзистенціальний вимір (spiritual/existential dimension);
- 4) якість життя (quality of life);
- 5) соціальна та суспільна участь (social and societal participation);
- 6) повсякденне функціонування (daily functioning).

Цей концепт мав сильний вплив на політику охорони здоров'я в Нідерландах. Крім того, з 2020 року Східний інститут здоров'я (HSA) в Ісландії також почав впровадження positive health.

Реакція на концепцію positive health в літературознавчій площині доволі неоднозначна. Категорії вважаються значущими, однак такі терміни як «адаптація» та «самокерування» ставляться під сумнів. Jambroes та інші

обговорювали, що деякі групи людей (як-от люди похилого віку або люди з психічними розладами) можуть не мати здатності адаптуватися або керувати власним здоров'ям [20: 13].

Крім того, покладання на людей відповідальності за власне управління здоров'ям може викликати у них відчуття провини, коли виникають проблеми зі здоров'ям [20: 17]. Прінсен і Терві [20: 25] намагалися розробити інструмент для вимірювання *positive health*. Результати показали, що аспекти концепту *positive health* ще не були чітко визначені. Залучені експерти сумнівалися, чи є операціоналізація концептуальної моделі відображенням здоров'я чи відображенням аспектів життя, які впливають на здоров'я (тобто є детермінантами здоров'я).

А от такий вчений як Хафен [35: 301] бачить «здатність до адаптації та самоконтролю» як окремий детермінант, а не як частину поняття «здоров'я». Мотиви включення аспектів у шість категорій були незрозумілими, і не завжди було зрозуміло, до якої категорії належить кожний з аспектів.

Можна зробити висновок, що чіткого альтернативного визначення концепту *health*, який би замінив визначення ВООЗ, досі не знайдено. Однак важливо мати чітку та зрозумілу загальну концепцію охорони здоров'я для управління, розробки та перепланування політики, досліджень і практики охорони здоров'я [37: 223].

Це може допомогти розробникам політики створити та впровадити ефективну політику охорони здоров'я для покращення стану здоров'я, якості життя, захворюваності та смертності. Чітке розуміння значення здоров'я медичними працівниками та пацієнтами сприятиме активній участі та посилить розширення можливостей пацієнтів.

Ключовою лексичною одиницею (ЛО), яка номінує концепт в англійській мові, є іменник *HEALTH* та його синоніми – іменники *wellness* і *wellbeing*; прикметник *HEALTHY* і похідні від нього: *healthily* *healthiness*, *healthful* [40: 298].

Достатньо оглянути зміст повідомлень у засобах масової комунікації, щоб

мати підстави вважати концепт health одним із важливих компонентів сучасної західної цивілізації. Центральне місце питань здоров'я у людському спілкуванні обумовило інтерес лінгвістів до медичного дискурсу як такого (тобто, професійне спілкування між медиками), до спілкування медиків з пацієнтами та/або їхніми родичами, зокрема до стратегій та тактик під час огляду, консультації та лікування, тощо. Нашим завданням, у свою чергу, є вивчення концепту health як індивідуального стану у матеріалах відомих медіатекстів.

Перш за все слід зазначити, що у медичному інфопросторі, популярних публікаціях з питань здоров'я та інтернет-просторі поряд з терміном health вживається термін well-being, що піднімає питання, яке з цих понять варто вважати основним ядром концепту.

Ядро нашого концепту номінативного поля (НП) можемо вважати наступним та можемо проаналізувати на основі лексичних значень (ЛЗ) ключових слів [42: 111]: *haleness, wholeness, fitness, robustness, vigour, vitality, well-being, strength, mightiness, force, stoutness, brawn, muscle, sinew, energy, in good, fine fettle, in fine [splendid] fettle in good shape, in good health, whole, robust, hale, hearty, sturdy, strong, vigorous, thriving, flourishing, in the pink, wholesome; able-bodied (man, woman), capable of working, able to work, able, sane, normal, of sound mind, rational, right in the head, all here, well balanced, right-minded.*

Підсумовуючи, концепт ЗДОРОВ'Я в українській мові та англійській мовах відображає глибокий зв'язок між фізичним благополуччям, емоційною рівновагою та соціальною гармонією. Мовні нюанси вираження ЗДОРОВ'Я в різних контекстах підкреслюють цілісне розуміння здоров'я в українській та англійській культурах. Від асоціацій із життєздатністю та силою до актуальності в суспільстві та індивідуальної стійкості, цей термін охоплює як особисте, так і колективне благополуччя.

### 1.3. Концепт ЗДОРОВ'Я/HEALTH у різній дискурсології

Для нашого дослідження ми оберемо п'ять різних дискурсів, щоб мати змогу дослідити концепт ЗДОРОВ'Я/HEALTH з різних сторін: медіадискурс, юридичний дискурс, політичний дискурс, повсякденний дискурс та медичний дискурс.

Розглянемо трохи докладніше кожний з них.

Медіадискурс – це сукупність усіх текстів та висловлювань, які циркулюють у медіа-просторі, включаючи друковані, аудіовізуальні та цифрові форми комунікації [28]. Медіадискурс є особливим типом дискурсу, який характеризується специфічними функціями, цілями та стилістичними особливостями. Його головне завдання – впливати на громадську думку, формувати сприйняття соціальних, політичних, культурних та економічних подій. Концепт HEALTH у медіадискурсі охоплює широкий спектр тем, пов'язаних із фізичним, психічним та соціальним благополуччям людини. У сучасних медіа здоров'я представляється як важлива цінність та основа благополуччя суспільства. Ключовими аспектами можемо вважати наступні [45: 71]:

- Фізичне здоров'я
- Психічне здоров'я
- Здоровий спосіб життя (ЗОЖ)
- Пандемійна реальність

Медіадискурс формує сприйняття здоров'я через інформаційні, мотиваційні та маніпулятивні стратегії.

Політичний дискурс – це сукупність мовних актів та текстів, пов'язаних із політичною сферою. Він відображає взаємодію різних політичних сил, інституцій та громадськості. Головною метою політичного дискурсу є формування та управління громадською думкою, легітимація влади та вираження політичних ідеологій. Концепт HEALTH у політичному дискурсі фокусується на питаннях державної політики щодо суспільної охорони здоров'я,

соціального забезпечення та благополуччя громадян. Ключовими аспектами можемо вважати наступні [46: 257]:

- Державна відповідальність
- Політика охорони здоров'я
- Ідеологія
- Пандемійний порядок денний
- Маніпулятивність

Концепт здоров'я у політичному дискурсі пов'язаний із питаннями соціальної відповідальності та політичних рішень.

Юридичний дискурс – це сукупність мовних актів та текстів, пов'язаних із правовою сферою. Він включає тексти законів, постанов, судових рішень, а також висловлювання юристів, адвокатів, суддів та інших учасників правової системи. Юридичному дискурсу характерні строгість, точність та формальність, оскільки його головна мета – це регулювання суспільних відносин на основі законів та норм. Концепт HEALTH у юридичному дискурсі пов'язаний із правовими нормами та обов'язками держави щодо забезпечення здоров'я громадян. Ключовими аспектами можемо вважати наступні [48: 66]:

- Право на здоров'я
- Законодавство про охорону здоров'я включає норми, що регулюють медичні послуги, профілактику захворювань, епідеміологічний контроль і фармацевтику
- Відповідальність (питання юридичної відповідальності медустанов, лікарів та держави за якість медичної допомоги)
- Трудове право – захист здоров'я працівників, встановлення норм охорони праці та медичних перевірок
- Права пацієнтів — юридичний захист прав на поінформовану згоду, конфіденційність та гідне ставлення

Здоров'я в юридичному дискурсі розглядається через призму прав та обов'язків, які забезпечують захист та охорону здоров'я громадян.

Наступний дискурс – повсякденний. Повсякденний дискурс — це тип



спілкування, що відбувається у неформальній обстановці для людей у повсякденному, буденному житті. Він не пов'язаний ані з професійною, ані з офіційною сферою, а включає в себе звичайні розмови, які ми ведемо з друзями, сім'єю, та колегами (у неформальній обстановці, поза роботою). Концепт HEALTH у повсякденному дискурсі відображає просте та практичне розуміння здоров'я, пов'язане із повсякденними турботами та переживаннями людей. Ключовими аспектами можемо вважати наступні [49: 55]:

- Фізичне самопочуття – обговорення хвороб, застуд, болю, загального стану
- Профілактика – поради та обмін досвідом щодо підтримки здорового способу життя (харчування, спорт, народні засоби)
- Психологічне благополуччя (розмови про стрес, втому, настрій, особисті переживання)
- Здоровий спосіб життя (обговорення шкідливих/корисних звичок, що стосуються харчування, активності).
- Соціальний аспекти — здоров'я як тема встановлення контакту, фатичні фрази такі як «Як здоров'я?» чи «Як самопочуття?»

У повсякденному дискурсі здоров'я часто обговорюється у неформальному форматі, часто емоційно.

Останній дискурс, який ми взяли до розгляду – медичний. Медичний дискурс – це специфічний тип професійного дискурсу, пов'язаний із медициною та охороною здоров'я. Він використовується лікарями, медсестрами, фармацевтами, пацієнтами та іншими учасниками медичного процесу для передачі інформації про здоров'я, лікування та діагнози. Цей дискурс відіграє ключову роль у комунікації між медичними фахівцями та пацієнтами, а також усередині медичної спільноти. Концепт HEALTH в медичному дискурсі є комплексним і багат шаровим поняттям, яке охоплює як фізичний, так і психічний стан людини. У медичному контексті здоров'я найчастіше визначається як відсутність хвороби, функціональні можливості організму та його здатність адаптуватися до змін навколишнього середовища. Ключовими

аспектами можемо вважати наступні [52: 170]:

- Фізичне здоров'я – нормальне функціонування всіх органів і систем, відсутність хвороб та патологій
- Психічне здоров'я – стан психологічного благополуччя, що включає здатність людини справлятися зі стресом, працювати продуктивно і робити внесок у суспільство
- Соціальне здоров'я – здатність адаптуватися в суспільстві, підтримувати соціальні зв'язки та виконувати соціальні ролі
- Профілактика – важливий елемент медичного дискурсу, спрямований на підтримання здоров'я, запобігання хворобам та покращення якості життя
- Якість життя – показник здоров'я, який включає не лише фізичний стан, а й рівень комфорту та задоволеності життям

У медицині концепт здоров'я інтегрує біомедичні підходи (аналіз функцій організму) з більш вузьким розумінням здорового стану та безпосередньо з більш вузькоспеціалізованою лексикою.

## Висновки до Розділу 1

Концепт здоров'я пов'язаний з менталітетом народу, із загальним контекстом культури та духовності, здоров'я визначає буття людини, оскільки є однією з найвищих онтологічних цінностей.

В українській та англійській мовних картинах світу здоров'я визначає не лише існування людини, а й її співіснування та співпрацю з іншими, здатність жити повноцінним життям та отримувати від нього справжнє задоволення.

Найбільше відмінностей при співставленні об'єктивації концептів ЗДОРОВ'Я та HEALTH простежується в образному складнику концепту. В обох лінгвокультурах ціннісне осмислення концепту здоров'я, розуміння його значущості в житті відбувається через призму власного та колективного досвіду людини і має широку тематичну класифікацію.

До етномаркованих рис українського світобачення слід віднести побажання здоров'я добрим людям при вітанні або ж хвороби – злим та недобрим, а також іронічне ставлення до лінивих українців, які вдають з себе хворих.

Для нашого дослідження ми оберемо п'ять різних дискурсів, щоб мати змогу дослідити концепт ЗДОРОВ'Я/HEALTH з різних сторін: медіадискурс, юридичний дискурс, політичний дискурс, повсякденний дискурс та медичний дискурс. У цьому підрозділі особливості кожного з них розписані більш детально.

## **РОЗДІЛ 2. ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ ЗДОРОВ'Я (HEALTH) У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ**

### **2.1. Стилiстико-семантичний аналіз концепту ЗДОРОВ'Я (HEALTH) у сучасних текстах різних дискурсів**

Стилiстико-семантичний аналіз концепту «ЗДОРОВ'Я» (HEALTH) у сучасних медіатекстах вимагає вивчення того, як ця категорія представлена у медійних матеріалах, і які смислові та стилістичні риси їй приписуються. Концепт «ЗДОРОВ'Я» насичений багатим змістом, оскільки включає у собі як фізичне, і психічне здоров'я, добробут, і навіть соціальні аспекти життя. При аналізі текстів можна виявити кілька ключових напрямів у репрезентації цього концепту.

Щодо семантичних особливостей концепту «ЗДОРОВ'Я», то тут варто сказати про те, що цей концепт представляє в собі наступну семантичну наповненість: фізичне здоров'я (тобто, увага до підтримки тіла, профілактики захворювань, спорту та харчування), психічне здоров'я (тобто, особлива увага приділяється питанням стресу, депресії, емоційного благополуччя, що є особливо актуальним в умовах постпандемічної та воєнної реальності), здоровий спосіб життя (ЗОЖ: сюди входять теми відмови від шкідливих звичок, акцент на правильному харчуванні та регулярній фізичній активності), соціальні аспекти (тоюто, здоров'я сім'ї, відносини на роботі, участь у соціальних групах, баланс між особистим та професійним життям).

Щодо стилістичних особливостей текстів про здоров'я, то тут варто зауважити на тому, що вже дуже залежить від дискурсу, з якого ми беремо текст для аналізу. Тексти про здоров'я можуть змінюватись за стилістикою залежно від цільової аудиторії та мети комунікації.

Наприклад, якщо це інформаційні статті, то це насамперед тексти, орієнтовані на передачу об'єктивної інформації про медичні дослідження, профілактичні заходи та рекомендації. Їхній стиль переважно науковий, з елементами офіційного та публіцистичного стилю.

Якщо ж ми говоримо про популярні журнали та блоги, то для таких текстів, націлених на широку аудиторію, характерний розмовний, легкий та мотивуючий стиль. Тут часто використовуються метафори, гіперболи та інші тропи для емоційного впливу на читача.

Якщо ж мова про медіадискурс, або про рекламу і маркетинг, то рекламні тексти використовують яскравіший, експресивніший і часом маніпулятивний стиль. У них можуть бути наявні обіцянки швидкого поліпшення здоров'я, акцент на ефективності того чи іншого продукту або послуги.

Ключові стратегії представлення концепту здоров'я у медіатекстах заключаються у декількох факторах. Перший з них, це акцент на профілактику. Велика увага приділяється запобіганню захворюванням, що пов'язано зі зростанням інтересу суспільства до здорового способу життя. Другий фактор – персоналізація. Медіатексти часто наголошують на індивідуальних історіях, показуючи шлях людей до оздоровлення або подолання захворювань, що сприяє залученню аудиторії та створює ефект довіри. Третій фактор полягає у страху і мотивації. У деяких текстах зустрічаються елементи залякування, що попереджають ризики хвороб при відмові турботи про здоров'я. Водночас багато текстів також мотивують, пропонуючи способи покращення здоров'я через правильні дії.

Наступним фактором є зміна концепту ЗДОРОВ'Я/HEALTH з урахуванням умов пандемії. Пандемія COVID-19 внесла значні корективи до представлення концепту здоров'я у медіатекстах. Концепт ЗДОРОВ'Я/HEALTH тепер включає у собі як індивідуальні аспекти, а й колективну безпеку, необхідність вакцинації, дотримання запобіжних заходів тощо. Соціальна відповідальність стала найважливішим елементом концепту здоров'я.

Останнім фактором є зміна концепту ЗДОРОВ'Я/HEALTH з урахуванням умов війни. Повномасштабне вторгнення сильно вплинуло на Україну та світову спільноту, звідки і взялось видозмінене сприйняття концепту ЗДОРОВ'Я/HEALTH.

Аналіз концепту ЗДОРОВ'Я/HEALTH у текстах різних дискурсів показує,

що це багатоаспектне поняття, яке відображає різні сторони людського благополуччя – від фізичного до соціального та психічного здоров'я. Сучасні медіатексти про здоров'я часто орієнтовані на мотивацію та популяризацію здорового способу життя, а стилістика таких текстів варіюється від офіційно-інформативного до емоційно впливу, залежно від мети комунікації.

Розглянемо приклади вживання концепту ЗДОРОВ'Я/HEALTH у кожному зі згаданих нами дискурсів.

#### 1. Політичний дискурс.

*The government has pledged to increase funding for the healthcare system to improve the nation's health and ensure access to medical services for all citizens.* (WP, URL)

Тут “здоров'я нації” використовується як суспільна цінність, яка потребує державного втручання та підтримки, наголошуючи на важливості поліпшення загального добробуту населення.

#### 2. Медіадискурс.

*The flu epidemic threatens the health of millions, doctors warn. The consequences could be catastrophic if urgent measures are not taken.* (HL, URL)

В даному випадку концепт “здоров'я” драматизується і представляється як під загрозою, що посилює емоційний вплив на аудиторію і спонукає до активних дій.

#### 3. Науковий (медичний дискурс).

*The patient complains of a decline in overall health, which may be related to elevated cholesterol levels and high blood pressure.* (MBC, URL)

У цьому прикладі “здоров'я” визначається через клінічні параметри та об'єктивні медичні показники, відбиваючи його значення як стану організму, що піддається виміру та оцінці.

#### 4. Повсякденний дискурс.

*I need to get more rest and eat well to maintain my health. Lately, I've been feeling exhausted.* (WP, URL)

У цьому контексті «здоров'я» подається як суб'єктивне почуття добробуту,

засноване на особистих відчуттях та повсякденному досвіді, а не на медичних умовах.

#### 5. Юридичний дискурс.

*The employer is required to create safe working conditions to prevent harm to employees' health. Failure to comply with these requirements may result in legal liability.* (CLJ, URL)

У юридичному контексті «здоров'я» виступає в ролі об'єкта правового регулювання, де визначається набір умов та обов'язків, спрямованих на його захист та збереження.

Ці приклади підкреслюють відмінності у вживанні концепту ЗДОРОВ'Я/HEALTH у різних дискурсах. Це відображає багатозначність концепту та значущість у сучасній культурі та суспільстві.

### 3.2. Роль ЗМІ у поширенні концепту ЗДОРОВ'Я (HEALTH) у сучасних текстах різних дискурсів

Масмедіа відіграють ключову роль у формуванні та поширенні концепту ЗДОРОВ'Я (HEALTH) у сучасному суспільстві. Завдяки широкому охопленню ЗМІ значно впливають на сприйняття здоров'я, його значущість, способи підтримки, а також на суспільні та індивідуальні практики, пов'язані з турботою про здоров'я. Ця роль проявляється у різних дискурсах, таких як інформаційно-новинний, рекламний, науково-популярний, соціальний та політичний. Розглянемо, як ЗМІ впливають на концепт ЗДОРОВ'Я (HEALTH) у кожному з цих дискурсів [55: 31].

Першим розглянемо інформаційно-новинний дискурс. У виданнях новин концепт здоров'я охоплює широке коло питань, починаючи від поточних подій, пов'язаних з глобальними або локальними епідеміями, до висвітлення наукових досягнень і проблем у охороні здоров'я. Цей аспект завжди відрізняється актуальністю та інформуванням [47: 412].

Наприклад, пандемії та війна – це останні з найсильніших впливів на ЗМІ — висвітлення пандемій, таких як COVID-19, а також повномасштабного вторгнення (початок якого був у 2022) [26: 216]. ЗМІ формують громадську думку про масштаби проблем, рівень ризику та необхідність дотримуватися вказаних заходів безпеки. Інформація, що надходить через ЗМІ, впливає на сприйняття особистої та суспільної відповідальності за здоров'я. За приклад можемо взяти новинні репортажі про заходи щодо стримування пандемії, вакцинації, статистики захворюваності.

До цієї ж категорії ми можемо віднести розуміння концепту ЗДОРОВ'Я (HEALTH) як частини повсякденного життя. Ми зустрічаємо концепт здоров'я чи не кожен день, зокрема, у блоках щоденних новин. Новини про здоров'я можуть стосуватися повсякденних аспектів життя — нові дослідження про користь фізичних вправ, дієт, вплив стресу на організм [44: 437].

Через такі тексти ЗМІ формують в аудиторії сприйняття того, що здоров'я



— це невід’ємна частина їхнього щоденного існування. За приклад можемо рахувати статті про переваги збалансованого харчування чи фітнесу для профілактики захворювань.

Наступний дискурс, який ми розглянемо, це рекламний дискурс. Концепт ЗДОРОВ’Я (HEALTH) активно використовується в рекламі як традиційної, так і цифрової. У комерційних інтересах різні бренди та компанії використовують поняття здоров’я для просування своїх товарів та послуг, пов’язаних із фітнесом, харчуванням, косметикою, фармацевтикою та медициною [43: 118].

Сюди ми можемо віднести маркетингову рекламу (та антирекламу) щодо здорового способу життя, зокрема, рекламу продуктів та послуг для здоров’я. ЗМІ просувають товари, пов’язані з покращенням здоров’я, наприклад, спортивне харчування, дієтичні добавки, фітнес-програми, медичні страхові програми та послуги клінік. У рекламах наголошується на тому, що здоров’я є найважливішим аспектом успішного та повноцінного життя, і використання певних продуктів допомагає досягти цього. За приклад можемо вважати рекламні кампанії спортивних напоїв чи вітамінів з акцентом поліпшення здоров’я та фізичної форми [41: 88].

До цього ж дискурсу ми можемо віднести вплив на сприйняття поняття ЗДОРОВ’Я (HEALTH). Соціальні мережі та здоровий спосіб життя: соціальні медіа відіграють величезну роль у поширенні концепту здоров’я, просуваючи образи «ідеального» тіла та життя через акаунти інфлюенсерів та брендів. Це створює тенденції у суспільстві, пов’язані з культом здоров’я та краси, часто призводячи до ідеалізації зовнішнього вигляду та тиску на аудиторію. Яскравим прикладом цього є пости в соціальній мережі Instagram, які просувають фітнес та дієти як шлях до покращення здоров’я [54: 9].

Наступний дискурс, який будемо розглядати – науково-популярний дискурс. ЗМІ, зокрема науково-популярні видання та передачі, відіграють важливу роль у освіті аудиторії щодо здоров’я, медичних досягнень та наукових даних.

Звідси виходить популяризація медичних знань, медичних відкриттів та

інновацій. ЗМІ надають інформацію про новітні медичні дослідження, лікування, інновації у фармацевтиці та технології охорони здоров'я. У текстах часто наводяться роз'яснення медичних термінів та явищ у доступній формі, що допомагає широкій аудиторії краще зрозуміти, як функціонує організм та як можна підтримувати здоров'я. Прикладом цього можуть слугувати статті про розвиток технологій штучного інтелекту в діагностиці захворювань або нові методи боротьби з раком [38: 44].

Також варто вказати на міфи та помилки про здоров'я. Ми говоримо про демістифікацію популярних загальних усталених упереджень. ЗМІ допомагають розвінчувати міфи щодо здоров'я, спираючись на наукові факти. Це особливо важливо в епоху поширення дезінформації у соціальних мережах. Прикладом може бути боротьба з міфами про вакцинацію або про шкоду ГМО. Як приклад цього кейсу можемо розглядати науково-популярні статті, які пояснюють, чому вакцинація є безпечною та важливою для громадського здоров'я [29: 227].

ЗМІ також активно використовують концепт здоров'я для висвітлення соціальних аспектів, таких як здоров'я на робочому місці, соціальна нерівність у доступі до медичних послуг та вплив стресу на психічне здоров'я.

Наступним важливим аспектом, який вважаємо потрібним окремо висвітлити – це психічне здоров'я та суспільний добробут. Висвітлення психічного здоров'я: одна із значних змін останніх років – це акцент ЗМІ на питаннях психічного здоров'я. ЗМІ все частіше порушують теми, пов'язані з депресією, тривожністю, емоційним вигоранням та ментальним благополуччям, що сприяє зниженню стигматизації психічних розладів. Як приклад можемо розглядати кампанії, спрямовані на підтримку ментального здоров'я за участю знаменитостей чи громадських діячів, які діляться своїм досвідом боротьби з депресією чи тривогою [39: 9].

Також варто згадати про соціальну нерівність у здоровому середовищі. Тут йдеться про нерівність у доступі до медичної допомоги. ЗМІ також висвітлюють проблему соціальної нерівності, коли доступ до якісної медичної допомоги виявляється привілеєм лише забезпечених верств населення, що веде

до погіршення здоров'я малозабезпечених груп. Прикладом можуть слугувати журналістські розслідування, що розповідають про недостатню доступність медичних послуг для бідних та вразливих верств населення.

Наступним дискурсом, який яскраво висвітлюється в ЗМІ – це політичний дискурс. Здоров'я — це також важлива тема політичних дискусій, які висвітлюються у ЗМІ. Питання охорони здоров'я стають об'єктом громадського обговорення, особливо під час виборів, економічних криз чи надзвичайних ситуацій. Сюди можемо віднести охорону здоров'я як політичну тему. Також тут можна говорити про реформи у сфері охорони здоров'я. ЗМІ відіграють важливу роль в обговоренні політичних програм та реформ, пов'язаних із системою охорони здоров'я. Це може включати дебати про фінансування охорони здоров'я, доступність медичної допомоги та політику вакцинації. Як приклад можемо взяти статті та репортажі про медичну реформу в США та Україні, які обговорюють доступ до медичної страховки та доступність ліків [2: 285].

І до цього ж дискурсу ми відносимо здоров'я у контексті міжнародних відносин. Тобто, йдеться про глобальні проблеми здоров'я. ЗМІ порушують питання, які стосуються глобальних зусиль у галузі охорони здоров'я, таких як боротьба з пандеміями, гуманітарна допомога та політика міжнародних організацій (наприклад, ВООЗ). Це допомагає формувати громадську думку щодо питань глобального здоров'я. Прикладом цього слугують репортажі про глобальні ініціативи боротьби з малярією або СНІДом у країнах, що розвиваються [2: 288].

ЗМІ грають найважливішу роль поширенні концепту ЗДОРОВ'Я (HEALTH) у різних дискурсах, формуючи громадське сприйняття здоров'я як багатогранного явища. За допомогою статей, новин, реклами, науково-популярних публікацій, соціальних та політичних коментарів, ЗМІ сприяють розширенню поняття ЗДОРОВ'Я (HEALTH), посилюючи акцент на його значенні як для індивідуумів, так і для суспільства в цілому.

## Висновки до Розділу 2

Підводячи підсумки, щодо стилістичних особливостей використання концепту ЗДОРОВ'Я (HEALTH), можемо сказати наступне:

1. У новинних та інформаційних текстах домінує об'єктивна, інформативна стилістика, в якій концепт ЗДОРОВ'Я (HEALTH) часто використовується як нейтральна категорія. Проте, у кризових ситуаціях (таких як пандемія або війна) тональність може змінюватися більш тривожну і емоційну, що посилює сприйняття здоров'я як вразливого стану.
2. Наукові тексти відрізняються формальнішою і роз'яснювальною стилістикою. Тут важлива точність, логічність та простота подачі складних медичних та біологічних концептів, що сприяє їхньому розумінню широкою аудиторією.
3. У політичних текстах стилістика варіюється від нейтральної та описової до критичної та призовної, залежно від мети тексту. Здоров'я часто використовується як аргумент для просування соціальних реформ або політичних рішень, що наголошується на використанні риторичних прийомів, спрямованих на переконання аудиторії.
4. Концепт ЗДОРОВ'Я (HEALTH) у сучасних дискурсах відображає динамічну природу сприйняття цієї категорії у суспільстві. На тлі розвитку технологій, посиленої уваги до психічного здоров'я та зростання екологічної обізнаності, здоров'я стає ширшим поняттям, що включає фізичні, психічні, соціальні та екологічні аспекти.

Аналіз теоретичних напрацювань показав, що концепт ЗДОРОВ'Я (HEALTH) як має центральне значення у сучасних дискурсах, а й є важливим індикатором соціальних, культурних і політичних змін. Його стилістичні та семантичні особливості варіюються залежно від контексту, що підкреслює його складність та багаторівневість. Таким чином, ЗМІ відіграють важливу роль у формуванні та поширенні концепту «здоров'я», впливаючи на сприйняття цієї категорії на рівні окремих осіб та суспільства загалом.

## РОЗДІЛ 3. СПЕЦИФІКА ПЕРЕДАЧІ КОНЦЕПТУ ЗДОРОВ'Я (HEALTH) УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

### 3.1. Ядро та семантичне оточення концепту ЗДОРОВ'Я (HEALTH) (на матеріалі текстів сучасних видань)

У цьому підрозділі нами аналізується семантика всіх мовних засобів, що репрезентують концепт ЗДОРОВ'Я/HEALTH, на основі словникових дефініцій та контекстного аналізу всіх лексичних одиниць, що становлять номінативне поле концепту ЗДОРОВ'Я/HEALTH, з метою визначення основних семантичних компонентів, що характеризують концепт.

Аналіз прямих номінацій концепту ЗДОРОВ'Я/HEALTH та лексичних одиниць, що представляють різні прояви концепту в обох мовах (англійська і українська), дає змогу визначити такі основні семантичні компоненти: стан повного фізичного, психічного та соціального благополуччя – *haleness, wholeness, fitness, vitality, well-being, wellness*; загальна позитивна чи негативна оцінка стану людини в усіх аспектах, функціональна працездатність живого організму – *well, fit, trim, in good, fine fettle, in fine fettle in good shape, in good health, whole, hale, hearty, sturdy sane, normal, well balanced, as fit as a fiddle, as sound as a bell, sane, insane*, а також *дужий, сільний, міцний* (який відзначається великою фізичною силою) [7: 114].

Концепт ЗДОРОВ'Я/HEALTH є одним із ключових у сучасній англійській культурі і займає важливе місце в текстах різних жанрів – від наукових публікацій та медичних рекомендацій до новинних статей та повсякденних розмов. У цих текстах ядро концепту ЗДОРОВ'Я/HEALTH включає основні значення, пов'язані з фізичним, психічним та соціальним благополуччям, а семантичне оточення розширюється за рахунок багатьох суміжних понять та контекстів [1: 366].

Ядро концепту «здоров'я» охоплює базові аспекти. Розглянемо детальніше кожен з них.

По-перше, це фізичне здоров'я, а саме здоров'я тіла, відсутність хвороб,

функціонування внутрішніх систем організму. У медичних та наукових текстах такі аспекти, як стан імунної системи, здоров'я серцево-судинної системи, функціонування органів, фізична активність, часто виступають у центрі уваги. Наприклад [22: 218]: «*Regular exercise is essential for maintaining cardiovascular health.*»

По-друге, це психічне здоров'я, а саме, емоційне та когнітивне благополуччя, відсутність психічних розладів, рівень стресу та тривожності. Наприклад [22: 221]: «*Mental health awareness ha increased significantly in the past decade.*»

По-третє, це соціальне здоров'я, а саме, добробут у соціальному середовищі, соціальні зв'язки, взаємодія із суспільством та підтримка оточуючих. Наприклад [22: 226]: «*Strong social connections can have a positive impact on one's overall health.*»

Щодо семантичного оточення концепту ЗДОРОВ'Я/HEALTH, то воно включає в себе широке коло понять, які розширюють його значення та привносять додаткові змісти залежно від контексту.

### 3.2. Перекладацькі трансформації при відтворенні концепту ЗДОРОВ'Я (HEALTH) (на матеріалі перекладу текстів українською мовою)

У цьому підрозділі ми проаналізуємо способи відтворення концепту ЗДОРОВ'Я (HEALTH) українською мовою у п'яти обраних нами дискурсах (описаних у підрозділі 1.3.). Зробимо це за допомогою залучення в процес аналізу перекладацьких трансформацій на лексичному та граматичному рівнях. Матеріалом для нашого аналізу слугують 100 прикладів (по 20 на кожен дискурс: 20 на медичний, 20 на політичний, 20 на медіадискурс, 20 на юридичний і 20 на повсякденний) з таких сучасних видань як «BMC Health Services Research» [57], «Healthline» [58], «The Cambridge Law School» [59], «The Washington Post» [60].

1. *The WHO's definition of health implies that many people with chronic illnesses or disabilities would be considered unhealthy and complete wellbeing would be utopian and unfeasible for them.* (HL, URL) – Визначення здоров'я ВООЗ означає, що багато людей із хронічними захворюваннями чи обмеженими можливостями вважатимуться нездоровими, а повне благополуччя буде для них утопічним і недосяжним.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад + транскодування.

2. *Many alternative concepts of health have been discussed in the last decades such as 'positive health', which focusses on someone's capability rather than incapability.* (HL, URL) – Протягом останніх десятиліть обговорювалося багато альтернативних концепцій здоров'я, таких як «позитивне здоров'я», яке зосереджується на чийсь можливості, а не на неспроможності.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад.

3. *However, the question remains whether a general health concept can guide all healthcare practices.* (HL, URL) – Проте залишається відкритим питання, чи може загальна концепція здоров'я керувати всіма методами охорони здоров'я.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад.

4. *More likely, health concepts need to be specified for professions or settings.* (HL, URL) – Швидше за все, концепції здоров'я потрібно конкретизувати для професій або умов.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як граматична заміна.

5. *Perspectives on people with physical disabilities are changing; they are no longer seen as 'unhealthy'.* (HL, URL) – Погляди на людей з фізичними вадами змінюються; вони більше не вважаються «нездоровими».

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад + граматична заміна.

6. *On the other hand, the focus has shifted to the fact that people, when they get a chronic illness or disability, do need to adapt to their new situation.* (HL, URL) – З іншого боку, фокус змістився на той факт, що люди, коли вони отримують хронічну хворобу або інвалідність, дійсно повинні адаптуватися до нової ситуації.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад + еквівалентний переклад.

7. *Many alternative concepts of health have been discussed in the last decades in philosophical and policy-oriented health and medicine debates, changing from health as being free from disease to health as someone's capabilities.* (HL, URL) – Багато альтернативних концепцій здоров'я обговорювалося протягом останніх десятиліть у філософських і політичних дебатах про здоров'я та медицину, змінюючи здоров'я як відсутність хвороб на здоров'я як чийсь можливості.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад + граматична заміна.

8. *Prominent concepts of health which have been widely discussed and criticized by philosophers were developed by Boorse, Nordenfelt, and Nussbaum,*



*respectively.* (HL, URL) – Відомі концепції здоров'я, які широко обговорювалися і критикувалися філософами, були розроблені відповідно Бурзом, Норденфельтом і Нуссбаумом.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як транслітерація + дослівний переклад.

9. *Boorse's biostatistical theory of health is a purely descriptive quality of an organism, which focusses on the functioning of body parts and on physiological systems being free from disease.* (HL, URL) – Біостатистична теорія здоров'я Бурса — це суто описова якість організму, яка зосереджується на функціонуванні частин тіла та на фізіологічних системах, які не заражені хворобами.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як транслітерація + дослівний переклад + граматична заміна.

10. *However, Nordenfelt focusses on a person's health relating to human flourishing and achieving vital goals, while Nussbaum focusses on defining components of a person's life that equally reflect human dignity as well as being able to be and to do certain things.* (HL, URL) – Однак Норденфельт зосереджується на здоров'ї людини, пов'язаному з процвітанням людини та досягненням життєво важливих цілей, тоді як Нуссбаум зосереджується на визначенні компонентів життя людини, які однаково відображають людську гідність, а також здатність бути та робити певні речі.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як транслітерація + дослівний переклад.

11. *More recently, the International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) focused on performance as well as capacities taking a broader set of aspects into account: body functions, activity and participation, environmental and personal factors, and body structures.* (HL, URL) – Зовсім недавно Міжнародна класифікація функціонування, обмежених можливостей і здоров'я (ICF) зосередилася на продуктивності, а також на

здібностях, враховуючи ширший набір аспектів: функції організму, активність і участь, екологічні та особисті фактори, а також структури тіла.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як транслітерація + транскодування + дослівний переклад.

12. *These broader views on health were further extended since the positive health concept was postulated by Huber. (HL, URL)* – Ці більш широкі погляди на здоров'я були розширені, оскільки концепція позитивного здоров'я була постульована Губером.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад + транслітерація.

13. *Positive health focusses on someone's capability rather than incapability, which means that people with chronic diseases or disabilities are no longer automatically seen as 'not healthy'. (HL, URL)* – Позитивне здоров'я зосереджене на чийхось фізичних можливостях, а не на фізичній нездатності, що означає, що люди з хронічними захворюваннями або обмеженими можливостями більше не вважаються автоматично «нездоровими».

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад.

14. *Furthermore, giving people the responsibility for their own health management can cause people to feel guilty when health problems occur. (HL, URL)* – Крім того, покладання на людей відповідальності за власне здоров'я може викликати у них відчуття провини, коли виникають проблеми зі здоров'ям.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад.

15. *However, it is important to have a clear and understandable general health concept for management, designing and redesigning policy, research and healthcare practices. (HL, URL)* – Однак важливо мати чітку та зрозумілу загальну концепцію охорони здоров'я для управління, розробки та перепланування політики, досліджень і практики охорони здоров'я.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад + граматична заміна.

16. *Clear understanding of the meaning of health by healthcare professionals and patients will foster active participation and will increase patient empowerment.*

(HL, URL) – Чітке розуміння значення здоров'я медичними працівниками та пацієнтами сприятиме активній участі та посилить розширення можливостей пацієнтів.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад.

17. *More likely, health concepts need to be specified for specific professions or settings.*

(HL, URL) – Швидше за все, концепції здоров'я необхідно конкретизувати для конкретних професій або умов.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як граматична заміна + дослівний переклад.

18. *The care workers in these articles were for example general practitioners, social workers, and staff in mental health.*

(HL, URL) – Медичні працівники в цих статтях були, наприклад, лікарями загальної практики, соціальними працівниками та персоналом психіатричних закладів.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як граматична заміна + дослівний переклад.

19. *The second subtheme, health is subjective, i.e., the concept of health depends on personal perceptions and experiences, was identified in four articles written from a care worker's perspective.*

(HL, URL) – Друга підтема, здоров'я є суб'єктивною, тобто концепція здоров'я залежить від особистого сприйняття та досвіду, була визначена в чотирьох статтях, написаних з точки зору медичного працівника.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як транслітерація + модуляція + граматична заміна.

20. *Notably, the subtheme complete wellbeing or functioning was never used as a concept of health on its own by care workers but always in combination with*

*other subthemes for the concept of health.* (HL, URL) – Слід зазначити, що підтема «повне благополуччя» або «функціонування» ніколи не використовувалася як концепція здоров'я працівниками медичної допомоги, а завжди в поєднанні з іншими підтемами для концепції «здоров'я».

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як граматична заміна.

21. *Section 139 of the Mental Health Act (MHA) 1983 restricts the liability of any person purporting to exercise powers under the Act, to acts “done in bad faith or without reasonable care”.* (CLJ, URL) – Розділ 139 Закону про психічне здоров'я (МНА) 1983 року обмежує відповідальність будь-якої особи, яка має намір виконувати повноваження відповідно до Закону, діями, «здійсненими недобросовісно або без розумної турботи».

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як транскодування + транслітерація + граматична заміна.

22. *Suppose that an employee has some personal idiosyncrasy that puts him at risk while performing work that can be safely performed by virtually all his colleagues?* (CLJ, URL) – Припустімо, що працівник має певну особисту ідіосинкразію, яка наражає його на ризик під час виконання роботи, яку можуть безпечно виконувати практично всі його колеги?

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад.

23. *Larry Gostin is a 44ecognized authority on mental health law.* (CLJ, URL) – Ларрі Гостін є визнаним авторитетом у сфері психічного здоров'я.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як транслітерація + дослівний переклад.

24. *It is divided into eight parts dealing with: the structure of mental health services, the personnel in the mental health services, civil admission to hospital, criminal admission to hospital, discharge from hospital and guardianship, treatment and restraint of patients, patients' rights, and miscellaneous criminal*

*offences by or against the mentally-ill. (CLJ, URL)* – Він складається з восьми частин, які стосуються: структури служб психічного здоров'я, персоналу служб психічного здоров'я, госпіталізації цивільних осіб, госпіталізації злочинців до лікарні, виписки з лікарні та опіки, лікування та утримання пацієнтів, прав пацієнтів, і різні кримінальні злочини, вчинені психічно хворими або проти них.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад + калькування.

25. *For medical lawyers, Part VI dealing with the treatment of mental patients will be particularly interesting. (CLJ, URL)* – Для медичних юристів особливо цікавою буде частина VI, присвячена лікуванню психічно хворих.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як транскодування + калькування + дослівний переклад.

26. *Health and medical services in this country are governed by a very complex legislative framework. (CLJ, URL)* – Охорона здоров'я та медичні послуги в цій країні регулюються дуже складною законодавчою базою.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад.

27. *Arguably, these sources of legal regulation within the health service would be more usefully included because of the difficulty of finding them. (CLJ, URL)* – Можливо, ці джерела правового регулювання в рамках служби охорони здоров'я було б корисніше включити через труднощі їх пошуку.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад.

28. *The 15 contributions to this volume investigate a range of important contemporary issues concerning health care law and practice whilst interesting with some of the major theoretical debates in bioethics and feminist legal theory. (CLJ, URL)* – 15 внесків до цього тому досліджують низку важливих сучасних питань, що стосуються законодавства та практики охорони

здоров'я, водночас цікаві деякими з основних теоретичних дебатів у біоетиці та феміністичній теорії права.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як транскодування + дослівний переклад.

29. *Health laws are used to formalize commitment to goals, such as the goal of universal health coverage, creating a drive for action. (CLJ, URL) – Закони про охорону здоров'я використовуються для формалізації зобов'язань щодо цілей, таких як ціль загального охоплення медичними послугами, створюючи стимул до дій.*

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад + граматична заміна.

30. *To enable cooperation and achieve health goals, people use law to create different organizations (such as hospitals) and relationships (such as contracts for providing health services). (CLJ, URL) – Щоб уможливити співпрацю та досягти цілей охорони здоров'я, люди використовують закон для створення різних організацій (наприклад, лікарень) і відносин (таких як контракти на надання медичних послуг).*

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як граматична заміна + дослівний переклад.

31. *In turn, organizations (whether health ministries, the private sector or civil society) have mandates, policies and strategies based on legal rules that guide their work. (CLJ, URL) – У свою чергу, організації (чи то міністерства охорони здоров'я, приватний сектор чи громадянське суспільство) мають повноваження, політику та стратегії, засновані на правових нормах, якими вони керуються в своїй роботі.*

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як еквівалентний переклад + дослівний переклад.

32. *A physician shall always exercise his or her professional judgment and maintain the highest standards of professional conduct. (CLJ, URL) – Лікар*

повинен завжди застосовувати своє професійне судження та підтримувати найвищі стандарти професійної поведінки.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як калькування + дослівний переклад.

33. *Because it is almost impossible to predict when people will die, a better choice, promoted by U.S. Supreme Court Justice Sandra Day O'Connor in the case of Nancy Cruzan (a young woman in a similar condition as Karen Ann Quinlan but who needed continued tube feeding to survive), is a document that has come to be known as a "health care proxy."* (CLJ, URL) – Оскільки майже неможливо передбачити, коли люди помруть, кращий вибір, запропонований суддею Верховного суду США Сандрою Дей О'Коннор у справі Ненсі Крузан (молода жінка в такому самому стані, як Карен Енн Куїнлан, але їй потрібно було продовжити дослідження годування, щоб вижити), є документом, який став відомий як «проксі охорони здоров'я».

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як транслітерація + транскодування + калькування + граматична заміна.

34. *Legislative approaches to health care licensing have been divided into three general categories by Swiss legal scholar Jan Stepan.* (CLJ, URL) – Швейцарський вчений-юрист Ян Степан розділив законодавчі підходи до ліцензування медичної допомоги на три загальні категорії.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як транслітерація + дослівний переклад.

35. *There are integrated systems, in which either traditional medicine is recognized as a special part of the health system or the integration of two or more systems of health care is officially promoted.* (CLJ, URL) – Існують інтегровані системи, в яких або традиційна медицина визнається особливою частиною системи охорони здоров'я, або офіційно пропагується інтеграція двох або більше систем охорони здоров'я.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад.

36. *The educational requirements usually apply to physicians, nurses, pharmacists, dentists, and other allied health professionals.* (CLJ, URL) – Вимоги до освіти зазвичай застосовуються до лікарів, медсестер, фармацевтів, стоматологів та інших суміжних медичних працівників.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як калькування + дослівний переклад.

37. *Physicians may lawfully practice in any branch of medicine and any of its subspecialties, although hospitals and health plans may require that physicians obtain private certification by an appropriate medical board before they are permitted to practice a specialty.* (CLJ, URL) – Лікарі можуть на законних підставах займатися будь-якою галуззю медицини та будь-якою з її вузьких спеціальностей, хоча лікарні та плани охорони здоров'я можуть вимагати, щоб лікарі отримали приватну сертифікацію відповідною медичною комісією, перш ніж їм буде дозволено займатися спеціальністю.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад + калькування.

38. *Because the states retained direct powers over health care under the U.S. Constitution, all licenses for health professionals are granted by the individual states.* (CLJ, URL) – Оскільки відповідно до Конституції США штати зберегли прямі повноваження щодо охорони здоров'я, усі ліцензії для медичних працівників видаються окремими штатами.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як транслітерація + транскодування + дослівний переклад.

39. *Other health practitioners, including acupuncturists, midwives, and physicians assistants, as well as some nurse practitioners, generally must practice under the supervision of or in cooperation with a licensed physician.* (CLJ, URL) – Інші медичні працівники, включно з акупунктуристами, акушерками та помічниками лікарів, а також деякі практикуючі медсестри, як правило, повинні практикувати під наглядом або у співпраці з ліцензованим лікарем.



У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як калькування + дослівний переклад.

40. *These preparations have included an abortive attempt to get all emergency health care providers vaccinated against smallpox, as well as more successful attempts to engage state and local public health agencies in emergency preparedness planning.* (CLJ, URL) – Ця підготовка включала невдалу спробу вакцинувати всіх постачальників екстреної медичної допомоги проти віспи, а також більш успішні спроби залучити державні та місцеві органи охорони здоров'я до планування готовності до надзвичайних ситуацій.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад + граматична заміна.

41. *Donald Trump's running mate has hit on a new strategy to defend the GOP's oft-criticized health-care record: talk about his own family's experience.* (WP, URL) – Напарник Дональда Трампа взяв нову стратегію, щоб захистити часто критиковану Республіканською партією історію охорони здоров'я: розповісти про досвід своєї родини.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як транслітерація + транскодування + граматики заміна.

42. *Vance added that his family members switched off Medicaid, the government health insurance program for low-income Americans, while Trump was in office between 2017 and 2021.* (WP, URL) – Венс додав, що члени його сім'ї вимкнули Medicaid, державну програму медичного страхування для малозабезпечених американців, поки Трамп був на посаді в період з 2017 по 2021 рік.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як транслітерація + калькування + транскодування.

43. *In Vance's telling, his family members' experience reflects Trump's stewardship of the nation's health-care markets — a perspective shared by some conservatives, who say that Trump took steps to stabilize the Affordable Care*

*Act after Republican repeal efforts collapsed in 2017.* (WP, URL) – За словами Венса, досвід членів його сім'ї відображає управління Трампом ринками охорони здоров'я країни — точку зору, яку поділяють деякі консерватори, які кажуть, що Трамп вжив заходів для стабілізації Закону про доступне лікування після того, як спроби республіканців скасувати його в 2017 році.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як транслітерація + транскодування + калькування + дослівний переклад.

44. *But to many health policy experts, Vance's story reveals something else.* (WP, URL) – Але багатьом експертам у галузі охорони здоров'я історія Венса відкриває дещо інше.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як транслітерація + дослівний переклад.

45. *Daniel Skinner, an Ohio University health professor who has been critical of Vance, called the senator's comments on the Affordable Care Act "a delicate if disingenuous dance."* (WP, URL) – Деніел Скіннер, професор охорони здоров'я Університету Огайо, який критикував Венса, назвав коментарі сенатора щодо Закону про доступне лікування «делікатним, але нещирим танцем».

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як транслітерація + калькування + дослівний переклад.

46. *The dust-up over Vance's comments represents the latest chapter in the long-running political battle over the Affordable Care Act, which overhauled the nation's health insurance markets.* (WP, URL) – Підняття пилу навколо коментарів Венса є останньою главою в тривалій політичній боротьбі навколо Закону про доступне лікування, який кардинально змінив національні ринки медичного страхування.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як транслітерація + дослівний переклад + калькування.

47. *The law created online marketplaces in which individuals could shop for health plans, established subsidies to defray the costs of that coverage and provided*

*new protections for people with preexisting health conditions — including substance abuse.* (WP, URL) – Закон створив онлайн-ринки, на яких люди могли купувати плани медичного обслуговування, встановив субсидії для покриття витрат на це покриття та забезпечив нові засоби захисту для людей з уже існуючими захворюваннями, включаючи зловживання психоактивними речовинами.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад + транскодування.

48. *His 2016 memoir, “Hillbilly Elegy,” detailed the struggles of family and friends to pay for health coverage and get treatment — situations that might have benefited from the protections of the Affordable Care Act, health policy experts have noted — amid their broader financial challenges.* (WP, URL) – Його мемуари 2016 року «Hillbilly Elegy» детально розповідають про боротьбу сім’ї та друзів, щоб заплатити за медичне страхування та отримати лікування — ситуації, які могли б виграти від захисту Закону про доступне медичне обслуговування, зазначають експерти з питань охорони здоров’я — серед їхніх ширших фінансових проблем.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як транскодування + транслітерація + дослівний переклад.

49. *Vance wrote in a 2017 column in the New York Times, warning that millions of Americans would be “unable to pay for basic health care.”* (WP, URL) – Венс написав у 2017 році в колонці в New York Times, попереджаючи, що мільйони американців «не зможуть платити за базове медичне обслуговування».

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як транслітерація + транскодування + дослівний переклад.

50. *Avik Roy, a longtime health policy adviser to GOP politicians, said Vance was particularly worried about proposed cuts to the Affordable Care Act’s Medicaid expansion, pointing to some of his public remarks.* (WP, URL) – Евік Рой, давній радник політиків Республіканської партії з питань охорони

здоров'я, сказав, що Венс особливо стурбований запропонованими скороченнями розширення програми Medicaid згідно з Законом про доступне лікування, вказавши на деякі свої публічні зауваження.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як транслітерація + транскодування + калькування + дослівний переклад.

51. *Sixty-two percent of adults held favorable views of the law in April, according to KFF, and nearly 50 million people have used the law to obtain private health insurance since its passage, the White House announced last month.* (WP, URL)

– За даними KFF, у квітні шістдесят два відсотки дорослих позитивно ставилися до закону, і майже 50 мільйонів людей скористалися законом, щоб отримати приватну медичну страховку з моменту його ухвалення, оголосив Білий дім минулого місяця.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як транслітерація + транскодування + дослівний переклад.

52. *Vance and other conservatives have also credited the Trump administration's push to encourage alternatives to the Affordable Care Act, such as expanding access to health plans offered by industry associations that did not meet the law's requirements but offered a measure of health coverage at lower cost.* (WP, URL)

– Венс та інші консерватори також відзначили спроби адміністрації Трампа заохочувати альтернативи Закону про доступне лікування, такі як розширення доступу до планів охорони здоров'я, пропонованих галузевими асоціаціями, які не відповідали вимогам закону, але пропонували певну міру медичної допомоги за нижчою ціною.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як калькування + дослівний переклад.

53. *Lanhee Chen, a fellow at the conservative-leaning Hoover Institution at Stanford University, said the Trump administration's actions on health care did go beyond the 2017 fight over repealing the Affordable Care Act.* (WP, URL)

Ланхі Чен, науковий співробітник Гуверівського інституту Стенфордського університету з консервативною орієнтацією, сказав, що

дії адміністрації Трампа щодо охорони здоров'я вийшли за рамки боротьби 2017 року за скасування Закону про доступне лікування.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як транслітерація + калькування + еквівалентний переклад.

54. *About health care, Chen said, citing the Trump administration's work to boost price transparency, encourage enrollment in the association health plans and additional measures.* (WP, URL) – Про охорону здоров'я Чен сказав, посилаючись на роботу адміністрації Трампа щодо підвищення прозорості цін, заохочення участі в планах охорони здоров'я асоціації та додаткових заходів.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як транслітерація + калькування + дослівний переклад.

55. *But other policy experts have criticized those skimpy, less-expensive health coverage options introduced under Trump, noting they weren't as comprehensive as required under the Affordable Care Act.* (WP, URL) – Але інші політичні експерти критикували ці мізерні, менш дорогі варіанти медичного страхування, запроваджені за Трампа, відзначаючи, що вони не такі всеосяжні, як того вимагає Закон про доступне лікування.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як калькування + транслітерація + описовий переклад.

56. *He helped stabilize the Affordable Care Act by cutting some payments to health insurers, prompting some of the law's health plans to become less expensive for consumers — was inadvertent.* (WP, URL) – Він допоміг стабілізувати Закон про доступне медичне обслуговування, скоротивши деякі виплати медичним страховим компаніям, що спонукало до того, що деякі плани в галузі охорони здоров'я стали менш дорогими для споживачів — це було ненавмисно.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як калькування + описовий переклад.

57. *Joseph Benitez, a University of Kentucky health economist who has studied health coverage trends in Appalachia, said it was not uncommon for residents of the region to shift between Medicaid and private health insurance, and he credited policies established before the Trump administration — such as the Affordable Care Act’s expanded access to Medicaid coverage — for helping provide key support.* (WP, URL) – Джозеф Бенітез, економіст охорони здоров’я Університету Кентуккі, який вивчав тенденції охоплення медичним страхуванням в Аппалачах, сказав, що жителі регіону нерідко переходили від Medicaid до приватного медичного страхування, і він віддав перевагу полісам, встановленим до адміністрації Трампа, таким як Закон про доступне лікування розширив доступ до покриття Medicaid — для надання основної підтримки.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як транслітерація + транскодування + калькування + дослівний переклад.

58. *Amy Rohling McGee, president of the nonpartisan Health Policy Institute of Ohio, said she could not identify any “unilateral actions” by the Trump administration to improve the Affordable Care Act.* (WP, URL) – Емі Ролінг МакГі, президент безпартійного Інституту політики охорони здоров’я Огайо, сказала, що вона не може визначити жодних «односторонніх дій» адміністрації Трампа щодо вдосконалення Закону про доступне лікування.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як транслітерація + транскодування + дослівний переклад.

59. *The vice-presidential nominee’s story about family members’ new health coverage illustrates how Republicans inherited — and benefited — from the current system.* (WP, URL) – Історія кандидатів у віце-президенти про нове страхування здоров’я членів сім’ї показує, як республіканці успадкували — і отримали — від поточної системи.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад.

60. *JD Vance's mom got health coverage under Trump — by using Obamacare.*

(WP, URL) – Мама Джей Ді Венса отримала медичне страхування від Трампа — через Обаматерапію.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як транскодування + транслітерація + дослівний переклад.

61. *12 Tips for Maintaining a Healthy Lifestyle.* (BMC, URL) – 12 порад щодо підтримки здорового способу життя.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як транскодування + калькування.

62. *Exercising regularly, eating nourishing foods, and reducing your intake of sugar and alcohol are just some of the recommendations for maintaining a healthy lifestyle.* (BMC, URL) – Регулярні фізичні вправи, вживання поживної їжі та зменшення споживання цукру та алкоголю – це лише деякі з рекомендацій щодо підтримки здорового способу життя.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад.

63. *Taking care of your health is arguably the most important thing you can do for yourself (and your loved ones).* (BMC, URL) – Турбота про своє здоров'я – це, мабуть, найважливіше, що ви можете зробити для себе (і своїх близьких).

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад + граматична заміна.

64. *Whether you make a point to eat more fruits and vegetables or get outside for a daily walk, there isn't just one way to maintain a healthy lifestyle.* (BMC, URL) – Незалежно від того, чи хочете ви їсти більше фруктів і овочів або щодня виходити на вулицю для прогулянок, існує не один спосіб підтримувати здоровий спосіб життя.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад + граматична заміна.

65. *To center health and wellness in your life, try including some or all of the 12 tips we include in this article. Adopting just a few of these recommendations can go a long way to improving your physical and mental well-being.* (BMC, URL)

– Щоб зосередити здоров'я та благополуччя у своєму житті, спробуйте включити деякі або всі 12 порад, які ми включили в цю статтю. Прийняття лише кількох із цих рекомендацій може значно покращити ваше фізичне та психічне самопочуття.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад + транскодування.

66. *Keeping your weight in a healthy range can protect you from things like high blood pressure, high cholesterol, heart disease, stroke, and type 2 diabetes.*

(BMC, URL) – Підтримуючи свою вагу в нормальному діапазоні, ви можете захистити себе від таких речей, як високий кров'яний тиск, високий рівень холестерину, хвороби серця, інсульт і діабет 2 типу.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад + елементи описового перекладу.

67. *But what exactly is a healthy range?* (BMC, URL) – Але що таке діапазон здоров'я?

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад.

68. *Your body mass index (BMI) and your waist circumference are two measurements that can help determine if you have a healthy weight, according to the National Institute of Diabetes and Digestive and Kidney Diseases (NIDDK).*

(BMC, URL) – Ваш індекс маси тіла (ІМТ) і окружність талії – це два вимірювання, які можуть допомогти визначити, чи маєте ви здорову вагу, згідно з даними Національного інституту діабету, захворювань органів травлення та нирок (НІДЗОТН).

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як транслітерація + транскодування + дослівний переклад.



69. *A doctor will also consider other factors such as your age, ethnicity, body composition, and health history when recommending a healthy weight range for you.* (BMC, URL) – Лікар також враховує інші фактори, такі як ваш вік, етнічна приналежність, склад тіла та історія здоров'я, коли рекомендуватиме вам здоровий діапазон ваги.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад.

70. *You'll want to aim for 150–300 minutes of moderate-intensity aerobic exercise or 75 minutes of vigorous exercise per week, according to the Department of Health and Human Services.* (BMC, URL) – За даними Міністерства охорони здоров'я та соціальних служб, вам слід прагнути до 150–300 хвилин аеробних вправ середньої інтенсивності або 75 хвилин інтенсивних вправ на тиждень.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як описовий переклад + транскодування.

71. *In addition to getting your heart pumping, spending less time sitting can improve your overall health.* (BMC, URL) – Окрім прискорення серцевої діяльності, менше часу сидючи може покращити ваше загальне здоров'я.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад.

72. *Being out in nature has a way of putting things in perspective, but it also has proven benefits for your mental health.* (BMC, URL) – Перебування на природі дає можливість поглянути на речі з точки зору, але воно також має доведену користь для вашого психічного здоров'я.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад.

73. *We all know sleep is important, but getting good sleep is really critical to your overall health.* (BMC, URL) – Ми всі знаємо, що сон важливий, але хороший сон дуже важливий для загального здоров'я.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як

дослівний переклад.

74. *Having more than that could have a negative effect on your health.* (BMC, URL) – Більше цього може мати негативний вплив на ваше здоров'я.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад.

75. *There are a few studies that suggest some alcohol could have health benefits, according to Harvard's School of Public Health.* (BMC, URL) – За даними Школи громадської охорони здоров'я Гарвардського університету, є кілька досліджень, які свідчать про те, що алкоголь може мати користь для здоров'я.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як калькування + транслітерація + дослівний переклад.

76. *That's why quitting smoking is one of the most important things you can do for your health, no matter your age or how long you've smoked.* (BMC, URL) – Ось чому кинути палити є однією з найважливіших речей, які ви можете зробити для свого здоров'я, незалежно від вашого віку чи тривалості куріння.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад.

77. *Knowing it's best for your health to quit smoking is one thing, but actually doing it can be quite hard.* (BMC, URL) – Знати, що кинути палити найкраще для вашого здоров'я – це одне, але насправді зробити це може бути досить важко.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як граматична заміна.

78. *Outside of that, research is still mixed on whether multivitamins are effective at improving health, according to Harvard's School of Public Health.* (BMC, URL) – Крім цього, згідно з даними Гарвардської школи громадського здоров'я, дослідження щодо ефективності полівітамінів для покращення здоров'я все ще неоднозначні.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як граматична заміна + калькування.

79. *When life gets busy, annual physicals and bi-yearly dental cleanings may fall by the wayside, but these check-ups are important to stay on top of your health.* (BMC, URL) – Коли життя насичене, щорічні огляди та чищення зубів раз на два роки можуть відійти на другий план, але ці огляди важливі, щоб стежити за своїм здоров'ям.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад + граматична заміна.

80. *Paying attention to your lifestyle and daily habits is the first step to making changes that can benefit your health in the long run.* (WP, URL) – Звернення уваги на ваш спосіб життя та повсякденні звички є першим кроком до внесення змін, які можуть принести користь вашому здоров'ю в довгостроковій перспективі.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як калькування + дослівний переклад.

81. *I'm trying to eat healthier and exercise more for my overall health.* (WP, URL) – Я намагаюся харчуватися здоровіше і більше займатися спортом для загального здоров'я.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як граматична заміна.

82. *He missed work today because of a health issue.* (WP, URL) – Сьогодні він пропустив роботу через проблеми зі здоров'ям.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад.

83. *Mental health is just as important as physical health, honey.* (WP, URL) – Психічне здоров'я так само важливе, як і фізичне, люба.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад.

84. *I'm taking a few days off to focus on my mental health.* (WP, URL) – Я беру кілька вихідних, щоб зосередитися на своєму психічному здоров'ї.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як калькування + дослівний переклад.

85. *It's important to maintain a positive mindset for emotional health.* (WP, URL) – Для емоційного здоров'я важливо підтримувати позитивний настрій.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як граматична заміна.

86. *Talking to friends can really improve your emotional health.* (WP, URL) – Розмова з друзями дійсно може покращити ваше емоційне здоров'я.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як граматична заміна.

87. *A healthy lifestyle includes a balanced diet, regular exercise, and good sleep.* (WP, URL) – Здоровий спосіб життя включає збалансоване харчування, регулярні фізичні вправи та хороший сон.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як граматична заміна.

88. *She's always been focused on living a healthy life.* (WP, URL) – Вона завжди була зосереджена на здоровому способі життя.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад.

89. *How's your health? I haven't seen you in a while.* (WP, URL) – Як твоє здоров'я? Я вас давно не бачила.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як граматична заміна.

90. *Take care of your health – don't overwork yourself.* (WP, URL) – Бережіть своє здоров'я – не перевтомлюйтеся.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як еквівалентний переклад.

91. *Public health campaigns encourage people to quit smoking.* (WP, URL) –

Кампанії громадського здоров'я заохочують людей кинути палити.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як граматична заміна.

92. *Health care costs have been rising steadily.* (WP, URL) – Витрати на охорону

здоров'я постійно зростають.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад.

93. *Hey, how are you feeling? You weren't at work yesterday.* (WP, URL) – Хей,

як ти почуваєшся? Тебе вчора не було на роботі.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад.

94. *Yeah, I had a bit of a cold. Just needed to rest and take care of my health.* (WP,

URL) – Так, я трохи застудився. Потрібно було просто відпочити і подбати про своє здоров'я.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як еквівалентний переклад.

95. *You seem a bit stressed lately. Is everything okay?* (WP, URL) – Останнім

часом ти виглядаєш дещо напруженим. Все нормально?

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад.

96. *Work's been crazy, but I'm trying to take care of my mental health.* (WP, URL)

– Робота була божевільною, але я намагаюся дбати про своє психічне здоров'я.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад.

97. *You always pack such healthy lunches. What's your secret?* (WP, URL) – Ти

завжди пакуєш такі здорові обіди. Який твій секрет?

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад.

98. *Are you still trying to quit smoking?* (WP, URL) – Ви все ще намагаєтеся кинути палити?

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як граматична заміна.

99. *Yeah, it's tough, but I know it's better for my health.* (WP, URL) – Так, це важко, але я знаю, що це краще для мого здоров'я.

У цьому прикладі було застосовано таку перекладацьку трансформацію як дослівний переклад.

100. *Good approach. Stress isn't worth ruining your health over.* (WP, URL)

– Хороший підхід. Стрес не вартий того, щоб псувати своє здоров'я.

У цьому прикладі було застосовану таку перекладацьку трансформацію як граматична заміна.

### Висновки до Розділу 3

Проаналізувавши 100 заздалегідь відібраних прикладів з текстів різних дискурсів, в контексті застосування перекладацьких трансформацій, нами було виявлено наступне відсоткове значення:

- дослівний переклад був використаний у 76%;
- модуляція була використана у 1%;
- додавання – у 5%;
- граматична заміна – 15%;
- описовий переклад – у 3%.

Щодо лексичних перекладацьких трансформацій, то транслітерація була використана у 29%, транскодування – у 16%, калькування – 25%, транслітерація – 30%.

## ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

В рамках цього дослідження було проведено стилістико-семантичний аналіз концепту ЗДОРОВ'Я (HEALTH) у різних дискурсах, що дозволило виявити особливості сприйняття та використання даного концепту в українській та англійській лінгвокультурах. Концепт здоров'я є важливою онтологічною цінністю, що визначає не тільки фізичний стан людини, але і її взаємодію з іншими людьми, а також її здатність жити повним життям та отримувати від неї задоволення. Аналіз показав, що сприйняття здоров'я та його значення у житті розглядаються через призму як індивідуального, і колективного досвіду, що надає цьому концепту широку тематичну і культурну значимість.

Найбільша відмінність між об'єктивацією концептів ЗДОРОВ'Я та HEALTH спостерігається у їхній образній складовій. В обох культурах ціннісне осмислення здоров'я визначається через соціальний та культурний контексти, але має специфічні етномарковані риси. В українському світогляді це проявляється у побажаннях здоров'я, адресованих як добрим людям, так і в іронічних висловлюваннях, пов'язаних з недобрими чи лінивими персонажами, які "вдають хворих".

Дослідження охоплювало п'ять дискурсів: медіадискурс, юридичний, політичний, повсякденний та медичний. Кожен із цих дискурсів було розглянуто докладніше з погляду стилістичних особливостей використання концепту здоров'я. Виявлені особливості дозволяють нам зробити наступні висновки:

1. У новинних та інформаційних текстах домінує інформативна та об'єктивна стилістика, де здоров'я часто представляється як нейтральна категорія. Однак в умовах криз, таких як пандемія чи війна, спостерігається зрушення до більш емоційної та тривожної тональності, що посилює сприйняття здоров'я як уразливого стану.
2. У науковому дискурсі переважає формальна та роз'яснювальна стилістика, де акцент зроблений на точності та логічності подання складних медичних та біологічних понять. Це сприяє ширшому



розумінню теми здоров'я та дозволяє донести важливі знання до аудиторії.

3. Стилiстика полiтичного дискурсу варiюється вiд нейтральної до критичної та призовної залежно вiд цiлей тексту. Здоров'я часто є аргументом для обґрунтування соціальних реформ або полiтичних рiшень, з використанням риторичних прийомiв, спрямованих на переконання аудиторії.
4. У контекстi повсякденного дискурсу, здоров'я iнтерпретується як особисте вiдчуття добробуту та суб'єктивне сприйняття життєвих умов. Це вiдбиває динамiчну природу концепту, який враховує як фiзичнi, а й психiчнi, соціальнi i навіть екологiчнi аспекти.
5. Здоров'я у юридичному дискурсі розглядається як об'єкт правового захисту та регулюється нормативними актами, що пiдкреслює його значущiсть на рiвнi законодавства та формує умови для забезпечення здоров'я громадян.

Дослiдження також показало, що концепт ЗДОРОВ'Я (HEALTH) є важливим iндикатором соціальних, культурних та полiтичних змiн, вiдбиваючи еволюцiю суспiльного сприйняття здоров'я. Аналiз перекладацьких трансформацiй, проведений на основi 100 прикладiв текстiв iз рiзних дискурсiв, продемонстрував наступнi результати:

- Дослiвний переклад використали у 76% випадкiв
- Модуляцiя – 1%
- Додавання – 5%
- Граматична заміна – 15%
- Описовий переклад – 3%

Що стосується лексичних трансформацiй, то транслiтерацiя застосовувалася у 29% випадкiв, транскодування – у 16%, калькування – у 25%, а транслiтерацiя – у 30%.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бацевич Ф. С. (2004). Основи комунікативної лінгвістики. Київ: Академія. 344.
2. Бацевич Ф. С. (2011). Вступ до лінгвістичної прагматики. Київ: Академія. 304.
3. Боцман А. В. (2006). Структурно-семантичні та прагматичні особливості фармацевтичних текстів (на матеріалі англomовних інструкцій до вживання лікарських препаратів) . Автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Київ. 20 с.
4. Волощук І., Муханова О. (2021). Термінологічна концептуалізація у фаховій комунікації охорони здоров'я. Київ. DOI: <https://doi.org/10.20535/2617-5339.2021.8.248080>
5. Вострова С. В. (2003). Лінгвокогнітивні та комунікативно-прагматичні особливості сучасного англomовного медичного дискурсу (на матеріалі медичних текстів з проблематики ВІЛ/СНІДу). Автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Київ. 20 с.
6. Загнітко А. (2012). Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни: у 4 т. Донецьк: ДонНУ, 2012. Том 3: 426 с; Том 4: 388 с.
7. Зорівчак Р. П. (1989). Реалія і переклад (на матеріалі англomовних перекладів української прози). Львів: Вид-во при Львів. держ. ун-ті. 216 с.
8. Калюжна Ю. (2020). Витоки формування уявлення про концепт у філософії Людвіга Вітгенштейна. Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. Forum Filologiczne Ateneum 1 (8). 395-415 p.
9. Колегаєва І. М. (2018). Конструювання номінативного поля концепту: етапи та одиниці. Одеський національний університет імені І. І. Мечникова. DOI: [https://doi.org/10.18524/2307-4604.2018.1\(40\).137068](https://doi.org/10.18524/2307-4604.2018.1(40).137068)
10. Короткий Оксфордський політичний словник. (2005). За ред. Макліна І. Макмілана А. Київ: «Основи». 789 с.
11. Левченко О. П. (2005). Фразеологічна символіка: лінгвокультурологічний аспект: монографія. Львів: ЛРІДУ НАДУ. 28-352 с.

12. Мартинюк А. П. (2009). Перспективи дискурсивного напрямку дослідження концептів. *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна*. № 837. 14-18 с.
13. Мацько Л. І. (1999). Лінгвістична риторика. Наука і сучасність. ч. 4.
14. Місник Н. В. (2002). Формування української медичної клінічної термінології. Автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04 . Київ. 20 с.
15. Ніконова В. Г. (2012). Концепт – концептуальний простір – картина світу: досвід поетико-когнітивного аналізу художнього тексту. *Вісник київського національного лінгвістичного університету*. Серія: Філологія. Т. 15, № 2. 117-123 с.
16. Німчук В. В. (1976). Мова українського травника XVI ст. *Мовознавство*. 43-55 с.
17. Огар А. (2013). Суперечливі аспекти поняття "концепт". *Проблеми гуманітарних наук*. Філологія. Вип. 32. 242-252 с.
18. Петрова О. Б. (1994). Структурно-семантична характеристика медичної термінології та народних найменувань хвороб в українській мові: Автореф. дис. ... канд. філол. наук. Харків. 24 с.
19. Пліс В. П. (2019). Типологія концептів у сучасній когнітивній лінгвістиці. Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. Харків.
20. Плотнікова Н. В. (2020). Поняття «концептосфера» та «концепт» у сучасній лінгвістиці. Національний фармацевтичний університет. DOI <https://doi.org/10.32838/2663-6069/2020.1-1/17>
21. Полюжин М. М. (2009). Типологія й аналіз концептів. *Іноземна філологія*. Вип. 121. 80-89 с.
22. Полюжин М. М. (2015). Поняття, концепт та його структура. Теоретичні засади лінгвістичних досліджень, 4. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 214-222 с.
23. Потапенко С. І. (2013). Вступ до когнітивної лінгвістики: [навчальний посібник]. Ніжин: Видавництво НДУ імені Миколи Гоголя. 140 с.

24. Селіванова О. О. (2011). Основи теорії мовної комунікації. Черкаси: Видавництво Чабаненко Ю. А. 350.
25. Селіванова О. О. (2011). Лінгвістична енциклопедія. Полтава: ДовкілляК. 120-298 с.
26. Сіваєва О. С. (2020). Поняттєвий компонент концепту HEALTH у текстах газети THE GUARDIAN. Поліський національний університет. Збірник наукових праць «Нова Філологія» № 80, том II. 216-220 с.
27. Скрябін А. В. (2023). Концепт ЗДОРОВ'Я/HEALTH в українській та англійській мовних картинах світу (перекладацький аспект). Тези на конференцію «До світу через мови». Київ, КНЛУ. 2.
28. Словник літературознавчих термінів. (2024). Режим доступу: <http://www.ukrlit.vn.ua/info/dict/>
29. Сухорольська С. М. (2009). Методи лінгвістичних досліджень: навч. посіб. 2-ге вид., переробл. і доповн. Львів: Інтелект-Захід. 348 с.
30. Тернієвська Є. (2022). Процес концептуалізації як аспект пізнавальної діяльності людини. ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». Полтава. DOI: <https://doi.org/10.20535/2617-5339.2022.9.258879>
31. Юкало В. Я. (2003). Мовні стереотипи в комунікаціях лікаря: Автореф. дис. ... канд. філол. наук. Київ. 24 с.
32. Barsalou L. W. (1983). Ad hoc categories. *Memory and Cognition*. Vol. 11, № 3. 17 p.
33. Borchert, D. M. (2006) *Encyclopedia of Philosophy*. Thomson Gale. Т. 7. 325 p.
34. Brown, G. (1983). *Discourse Analysis*. Cambridge: Cambridge Univ. Press.
35. Estévez, N. & Martínez, P. (1997). An approach to the linguistic structures of health science articles. Valencia: 301-309 p.
36. Evans, V. (2009). *How Words Mean: Lexical Concepts, Cognitive Models, and Meaning Construction*. Oxford: OUP. 400 p.

37. Fillmore, C. J. (1985). Frames and the semantics of understanding. *Quaderni di Semantica VI*: 222-542 p.
38. Fischbach, H. (ed.) (1998). *Translation and Medicine*. Amsterdam/Philadelphia: Benjamins.
39. Flores, G. (2003). Errors in medical interpretation and their potential clinical consequences in pediatric encounters. *Pediatrics* 111. 6-14 p.
40. Freemon, B., Negrete, Vida, F. Davis, Milton, D., Korsh, Barbara M. (1971). *Gaps in Doctor-Patient Communication: Doctor-Patient Interaction Analysis*. *Pediatric Research*. Vol.7. №.5. 298-312 p.
41. Gamerschlag, T., Gerland, D., Osswald, R. & Petersen, W. (eds.) (2015). *Meaning, Frames, and Conceptual Representation*. Düsseldorf University Press, Düsseldorf.
42. Gartland, J. J. (1993). *Medical Writing and Communicating*. Frederick, MD: University Publishing Group.
43. Gray, P. (1999). *Mental Health in the Workplace. Tackling the effect of stress*. Mental Health Foundation. UK Office, London.
44. Hafen, M. (2016). Of what use (or harm) is a positive health definition? *J Public Health (Bangkok)*: 24 (5). 437-441 p.
45. Heine, Paula (2003). Best Methods for Increasing Medical Translators for Limited English Proficient Patients: The Carrot or the Stick? *Journal of Law and Health* 18 (1), 71 p.
46. Huber, M., Knottnerus, J. A., Green, L., Van Der Horst, H., Jadad, A. R., Kromhout, D. (2011). How should we define health? *BMJ*. 343 (Jule 26 2011): d4163.
47. Jambroes, M., Nederland, T., Kaljouw, M., Van Vliet, K, Essink-Bot, M. L., Ruwaard, D. (2016). Implications of health as “the ability to adapt and self-manage” for public health policy: a qualitative study. *Eur J Pub Health* (3). 412-416 p.
48. Kelley, L. (2008). *The World Health Organization (WHO)*. *World Heal Organ* (April 1948). 1-157 p.

49. Laurence, S., & Margolis, E. (1999). Concepts and Cognitive Science, In Concepts: Core Readings, E. Margolis & S. Laurence (eds.). 3-81 p.
50. Montalt-Resurrecció, V. & Shuttleworth, M. (eds.) (2012). Translation and knowledge mediation in medical and health settings. *Linguistica Antverpiensia New Series: Themes in Translation Studies*, 11. 31-50 p.
51. O'Neil, M. (1998). Who Makes a Better Translator: The Medically Knowledgeable Linguist or the Linguistically Knowledgeable Medical Professional? A Physician's Perspective. *Translation and Medicine*. Amsterdam; Philadelphia: Benjamins, 69. 75 p.
52. Prinsen, C. A. C. & Terwee, C. B. (2019). Measuring positive health: for now, a bridge too far. *Public Health*. 170-177 p.
53. Raguž1, M., Roguljić, H. & Jukić, M. (2020). Health-Related Concepts and Cognitive Linguistics. University Hospital Centre Osijek, Croatia.
54. Salager-Meyer, F. (1990). Metaphors in Medical English Prose. *English for Specific Purposes*: 5. 9 p.
55. Van Dijk, T. A. (1995). Power and the news media. *Political Communication and Action*. Hampton Press.

## СЛОВНИК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

56. Святовець В. Ф. (2011). Словник тропів і стилістичних фігур. Київ: Академія. 176 с.

## СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

57. BMC – BMC Health Services Research. (2024). Retrieved from:  
<https://bmchealthservres.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12913-022-07702-2>
58. HL – Healthline. (2024). Retrieved from:  
<https://www.healthline.com/health/how-to-maintain-a-healthy-lifestyle>
59. CLJ – The Cambridge Law Journal. (2024). Retrieved from:  
<https://www.cambridge.org/core/journals/cambridge-law-journal>
60. WP – The Washington Post. (2024). Retrieved from:  
[https://www.washingtonpost.com/?reload=true&\\_id=1727337743886](https://www.washingtonpost.com/?reload=true&_id=1727337743886)

## ДОДАТОК А

№	Оригінал (англійська)	Переклад (українською)
1.	The WHO's definition of <u>health</u> implies that many people with chronic illnesses or disabilities would be considered unhealthy and complete wellbeing would be utopian and unfeasible for them. (HL, URL)	Визначення <u>здоров'я</u> ВООЗ означає, що багато людей із хронічними захворюваннями чи обмеженими можливостями вважатимуться нездоровими, а повне благополуччя буде для них утопічним і недосяжним.
2.	Many alternative concepts of <u>health</u> have been discussed in the last decades such as ' <u>positive health</u> ', which focusses on someone's capability rather than incapability. (HL, URL)	Протягом останніх десятиліть обговорювалося багато альтернативних концепцій <u>здоров'я</u> , таких як « <u>позитивне здоров'я</u> », яке зосереджується на чийсь можливості, а не на неспроможності.
3.	However, the question remains whether a general <u>health</u> concept can guide all healthcare practices. (HL, URL)	Проте залишається відкритим питання, чи може загальна концепція <u>здоров'я</u> керувати всіма методами охорони здоров'я.
4.	More likely, <u>health</u> concepts need to be specified for professions or settings. (HL, URL)	Швидше за все, концепції <u>здоров'я</u> потрібно конкретизувати для професій або умов.
5.	Perspectives on people with physical disabilities are changing; they are no longer seen as ' <u>unhealthy</u> '. (HL, URL)	Погляди на людей з фізичними вадами змінюються; вони більше не вважаються « <u>нездоровими</u> ».
6.	On the other hand, the focus has shifted to the fact that people, when they get a chronic <u>illness</u> or	З іншого боку, фокус змістився на той факт, що люди, коли вони отримують хронічну <u>хворобу</u> або



	<u>disability</u> , do need to adapt to their new situation. (HL, URL)	<u>інвалідність</u> , дійсно повинні адаптуватися до нової ситуації.
7.	Many alternative concepts of <u>health</u> have been discussed in the last decades in philosophical and policy-oriented <u>health</u> and medicine debates, changing from <u>health</u> as being free from disease to <u>health</u> as someone's capabilities. (HL, URL)	Багато альтернативних концепцій <u>здоров'я</u> обговорювалося протягом останніх десятиліть у філософських і політичних дебатах про <u>здоров'я</u> та медицину, змінюючи <u>здоров'я</u> як відсутність хвороб на <u>здоров'я</u> як чийсь можливості.
8.	Prominent concepts of <u>health</u> which have been widely discussed and criticized by philosophers were developed by Boorse, Nordenfelt, and Nussbaum, respectively. (HL, URL)	Відомі концепції <u>здоров'я</u> , які широко обговорювалися і критикувалися філософами, були розроблені відповідно Бурзом, Норденфельтом і Нуссбаумом.
9.	Boorse's biostatistical theory of <u>health</u> is a purely descriptive quality of an organism, which focusses on the functioning of body parts and on physiological systems being free from <u>disease</u> . (HL, URL)	Біостатистична теорія <u>здоров'я</u> Бурса — це суто описова якість організму, яка зосереджується на функціонуванні частин тіла та на фізіологічних системах, які не заражені <u>хворобами</u> .
10.	However, Nordenfelt focusses on a person's <u>health</u> relating to human flourishing and achieving vital goals, while Nussbaum focusses on defining components of a person's life that equally reflect human dignity as well as being able to be and to do certain things. (HL, URL)	Однак Норденфельт зосереджується на <u>здоров'ї</u> людини, пов'язаному з процвітанням людини та досягненням життєво важливих цілей, тоді як Нуссбаум зосереджується на визначенні компонентів життя людини, які однаково відображають людську гідність, а також здатність бути та

		робити певні речі.
11.	More recently, the International Classification of Functioning, Disability and <u>Health</u> (ICF) focused on performance as well as capacities taking a broader set of aspects into account: body functions, activity and participation, environmental and personal factors, and body structures. (HL, URL)	Зовсім недавно Міжнародна класифікація функціонування, обмежених можливостей і <u>здоров'я</u> (ICF) зосередилася на продуктивності, а також на здібностях, враховуючи ширший набір аспектів: функції організму, активність і участь, екологічні та особисті фактори, а також структури тіла.
12.	These broader views on health were further extended since the positive <u>health</u> concept was postulated by Huber. (HL, URL)	Ці більш широкі погляди на здоров'я були розширені, оскільки концепція позитивного <u>здоров'я</u> була постульована Губером.
13.	Positive <u>health</u> focusses on someone's capability rather than incapability, which means that people with chronic diseases or disabilities are no longer automatically seen as ' <u>not healthy</u> '. (HL, URL)	Позитивне <u>здоров'я</u> зосереджене на чийхось фізичних можливостях, а не на фізичній нездатності, що означає, що люди з хронічними захворюваннями або обмеженими можливостями більше не вважаються автоматично « <u>нездоровими</u> ».
14.	Furthermore, giving people the responsibility for their own <u>health</u> management can cause people to feel guilty when <u>health</u> problems occur. (HL, URL)	Крім того, покладання на людей відповідальності за власне <u>здоров'я</u> може викликати у них відчуття провини, коли виникають проблеми зі <u>здоров'ям</u> .
15.	However, it is important to have a clear and understandable general	Однак важливо мати чітку та зрозумілу загальну концепцію

	<u>health</u> concept for management, designing and redesigning policy, research and <u>healthcare</u> practices. (HL, URL)	охорони <u>здоров'я</u> для управління, розробки та перепланування політики, досліджень і практики охорони <u>здоров'я</u> .
16.	Clear understanding of the meaning of <u>health</u> by healthcare professionals and patients will foster active participation and will increase patient empowerment. (HL, URL)	Чітке розуміння значення <u>здоров'я</u> медичними працівниками та пацієнтами сприятиме активній участі та посилить розширення можливостей пацієнтів.
17.	More likely, <u>health</u> concepts need to be specified for specific professions or settings. (HL, URL)	Швидше за все, концепції <u>здоров'я</u> необхідно конкретизувати для конкретних професій або умов.
18.	The care workers in these articles were for example general practitioners, social workers, and staff in mental <u>health</u> . (HL, URL)	Медичні працівники в цих статтях були, наприклад, лікарями загальної практики, соціальними працівниками та персоналом <u>психіатричних закладів</u> .
19.	The second subtheme, <u>health</u> is subjective, i.e., the concept of <u>health</u> depends on personal perceptions and experiences, was identified in four articles written from a care worker's perspective. (HL, URL)	Друга підтема, <u>здоров'я</u> є суб'єктивною, тобто концепція <u>здоров'я</u> залежить від особистого сприйняття та досвіду, була визначена в чотирьох статтях, написаних з точки зору медичного працівника.
20.	Notably, the subtheme complete wellbeing or functioning was never used as a concept of <u>health</u> on its own by care workers but always in combination with other subthemes	Слід зазначити, що підтема «повне благополуччя» або «функціонування» ніколи не використовувалася як концепція <u>здоров'я</u> працівниками медичної

	for the concept of <u>health</u> . (HL, URL)	допомоги, а завжди в поєднанні з іншими підтемами для концепції « <u>здоров'я</u> ».
21.	Section 139 of the Mental <u>Health</u> Act (MHA) 1983 restricts the liability of any person purporting to exercise powers under the Act, to acts "done in bad faith or without reasonable care". (CLJ, URL)	Розділ 139 Закону про психічне <u>здоров'я</u> (МНА) 1983 року обмежує відповідальність будь-якої особи, яка має намір виконувати повноваження відповідно до Закону, діями, «здійсненими недобросовісно або без розумної турботи».
22.	Suppose that an employee has some personal <u>idiosyncrasy</u> that puts him at risk while performing work that can be safely performed by virtually all his colleagues? (CLJ, URL)	Припустімо, що працівник має певну особисту <u>ідіосинкразію</u> , яка наражає його на ризик під час виконання роботи, яку можуть безпечно виконувати практично всі його колеги?
23.	Larry Gostin is a recognised authority on mental <u>health</u> law. (CLJ, URL)	Ларрі Гостін є визнаним авторитетом у сфері психічного <u>здоров'я</u> .
24.	It is divided into eight parts dealing with: the structure of mental <u>health</u> services, the personnel in the mental <u>health</u> services, civil admission to hospital, criminal admission to hospital, discharge from hospital and guardianship, treatment and restraint of patients, patients' rights, and miscellaneous criminal offences by or against the mentally-	Він складається з восьми частин, які стосуються: структури служб психічного здоров'я, персоналу служб психічного здоров'я, госпіталізації цивільних осіб, госпіталізації злочинців до лікарні, виписки з лікарні та опіки, лікування та утримання пацієнтів, прав пацієнтів, і різні кримінальні злочини, вчинені психічно хворими

	ill. (CLJ, URL)	або проти них.
25.	For <u>medical</u> lawyers, Part VI dealing with the <u>treatment</u> of mental patients will be particularly interesting. (CLJ, URL)	Для медичних юристів особливо цікавою буде частина VI, присвячена лікуванню психічно хворих.
26.	<u>Health</u> and <u>medical</u> services in this country are governed by a very complex legislative framework. (CLJ, URL)	Охорона здоров'я та медичні послуги в цій країні регулюються дуже складною законодавчою базою.
27.	Arguably, these sources of legal regulation within the <u>health</u> service would be more usefully included because of the difficulty of finding them. (CLJ, URL)	Можливо, ці джерела правового регулювання в рамках служби охорони <u>здоров'я</u> було б корисніше включити через труднощі їх пошуку.
28.	The 15 contributions to this volume investigate a range of important contemporary issues concerning <u>health care law and practice</u> whilst interesting with some of the major theoretical debates in bioethics and feminist legal theory. (CLJ, URL)	15 внесків до цього тому досліджують низку важливих сучасних питань, що стосуються законодавства та <u>практики охорони здоров'я</u> , водночас цікаві деякими з основних теоретичних дебатів у біоетиці та феміністичній теорії права.
29.	<u>Health laws</u> are used to formalize commitment to goals, such as the goal of <u>universal health coverage</u> , creating a drive for action. (CLJ, URL)	<u>Закони про охорону здоров'я</u> використовуються для формалізації зобов'язань щодо цілей, таких як <u>ціль загального охоплення медичними послугами</u> , створюючи стимул до дій.
30.	To enable cooperation and achieve <u>health goals</u> , people use law to	Щоб уможливити співпрацю та досягти <u>цілей охорони здоров'я</u> ,

	create different organizations (such as hospitals) and relationships (such as contracts for providing health services). (CLJ, URL)	люди використовують закон для створення різних організацій (наприклад, лікарень) і відносин (таких як контракти на надання медичних послуг).
31.	In turn, organizations (whether <u>health ministries</u> , the private sector or civil society) have mandates, policies and strategies based on legal rules that guide their work. (CLJ, URL)	У свою чергу, організації (чи то <u>міністерства охорони здоров'я</u> , приватний сектор чи громадянське суспільство) мають повноваження, політику та стратегії, засновані на правових нормах, якими вони керуються в своїй роботі.
32.	<u>A physician</u> shall always exercise his or her professional judgment and maintain the highest standards of professional conduct. (CLJ, URL)	<u>Лікар</u> повинен завжди застосовувати своє професійне судження та підтримувати найвищі стандарти професійної поведінки.
33.	Because it is almost impossible to predict when people will die, a better choice, promoted by U.S. Supreme Court Justice Sandra Day O'Connor in the case of Nancy Cruzan (a young woman in a similar condition as Karen Ann Quinlan but who needed continued tube feeding to survive), is a document that has come to be known as a " <u>health care proxy</u> ." (CLJ, URL)	Оскільки майже неможливо передбачити, коли люди помруть, кращий вибір, запропонований суддею Верховного суду США Сандрою Дей О'Коннор у справі Ненсі Крузан (молода жінка в такому самому стані, як Карен Енн Куінлан, але їй потрібно було продовжити дослідження годування, щоб вижити), є документом, який став відомий як « <u>проксі охорони здоров'я</u> ».
34.	Legislative approaches to <u>health care licensing</u> have been divided	Швейцарський вчений-юрист Ян Степан розділив законодавчі

	into three general categories by Swiss legal scholar Jan Stepan. (CLJ, URL)	підходи до <u>ліцензування медичної допомоги</u> на три загальні категорії.
35.	There are integrated systems, in which either traditional <u>medicine</u> is recognized as a special part of the <u>health system</u> or the integration of two or more systems of <u>health care</u> is officially promoted. (CLJ, URL)	Існують інтегровані системи, в яких або традиційна <u>медицина</u> визнається особливою частиною системи <u>охорони здоров'я</u> , або офіційно пропагується інтеграція двох або більше систем <u>охорони здоров'я</u> .
36.	The educational requirements usually apply to <u>physicians, nurses, pharmacists, dentists, and other allied health professionals</u> . (CLJ, URL)	Вимоги до освіти зазвичай застосовуються до <u>лікарів, медсестер, фармацевтів, стоматологів та інших суміжних медичних працівників</u> .
37.	Physicians may lawfully practice in any branch of medicine and any of its subspecialties, although hospitals and <u>health plans</u> may require that physicians obtain private certification by an appropriate medical board before they are permitted to practice a specialty. (CLJ, URL)	Лікарі можуть на законних підставах займатися будь-якою галуззю медицини та будь-якою з її вузьких спеціальностей, хоча лікарні та <u>плани охорони здоров'я</u> можуть вимагати, щоб лікарі отримали приватну сертифікацію відповідною медичною комісією, перш ніж їм буде дозволено займатися спеціальністю.
38.	Because the states retained direct powers over <u>health</u> care under the U.S. Constitution, all licenses for health professionals are granted by the individual states. (CLJ, URL)	Оскільки відповідно до Конституції США штати зберегли прямі повноваження щодо охорони <u>здоров'я</u> , усі ліцензії для медичних працівників видаються окремими

		штатами.
39.	Other <u>health practitioners</u> , including acupuncturists, midwives, and physicians assistants, as well as some nurse practitioners, generally must practice under the supervision of or in cooperation with a licensed physician. (CLJ, URL)	Інші <u>медичні працівники</u> , включно з акупунктуристами, акушерками та помічниками лікарів, а також деякі практикуючі медсестри, як правило, повинні практикувати під наглядом або у співпраці з ліцензованим лікарем.
40.	These preparations have included an abortive attempt to get all emergency <u>health care providers</u> vaccinated against smallpox, as well as more successful attempts to engage state and local <u>public health agencies</u> in emergency preparedness planning. (CLJ, URL)	Ця підготовка включала невдалу спробу вакцинувати всіх <u>постачальників екстреної медичної допомоги</u> проти віспи, а також більш успішні спроби залучити державні та місцеві <u>органи охорони здоров'я</u> до планування готовності до надзвичайних ситуацій.
41.	Donald Trump's running mate has hit on a new strategy to defend the GOP's oft-criticized <u>health-care record</u> : talk about his own family's experience. (WP, URL)	Напарник Дональда Трампа взяв нову стратегію, щоб захистити часто критиковану Республіканською партією <u>історію охорони здоров'я</u> : розповісти про досвід своєї родини.
42.	Vance added that his family members switched off Medicaid, the government <u>health insurance program</u> for low-income Americans, while Trump was in office between 2017 and 2021. (WP, URL)	Венс додав, що члени його сім'ї вимкнули Medicaid, державну програму <u>медичного страхування</u> для малозабезпечених американців, поки Трамп був на посаді в період з 2017 по 2021 рік.
43.	In Vance's telling, his family	За словами Венса, досвід членів



	members' experience reflects Trump's stewardship of the nation's <u>health-care markets</u> — a perspective shared by some conservatives, who say that Trump took steps to stabilize the Affordable Care Act after Republican repeal efforts collapsed in 2017. (WP, URL)	його сім'ї відображає управління Трампом <u>ринками охорони здоров'я</u> країни — точку зору, яку поділяють деякі консерватори, які кажуть, що Трамп вжив заходів для стабілізації Закону про доступне лікування після того, як спроби республіканців скасувати його в 2017 році.
44.	But to many <u>health policy experts</u> , Vance's story reveals something else. (WP, URL)	Але багатьом <u>експертам у галузі охорони здоров'я</u> історія Венса відкриває дещо інше.
45.	Daniel Skinner, an Ohio University health professor who has been critical of Vance, called the senator's comments on the <u>Affordable Care Act</u> “a delicate if disingenuous dance.” (WP, URL)	Деніел Скіннер, професор охорони здоров'я Університету Огайо, який критикував Венса, назвав коментарі сенатора щодо <u>Закону про доступне лікування</u> «делікатним, але нещирим танцем».
46.	The dust-up over Vance's comments represents the latest chapter in the long-running political battle over the <u>Affordable Care Act</u> , which overhauled the nation's health insurance markets. (WP, URL)	Підняття пилу навколо коментарів Венса є останньою главою в тривалій політичній боротьбі навколо <u>Закону про доступне лікування</u> , який кардинально змінив національні ринки медичного страхування.
47.	The law created online marketplaces in which individuals could shop for <u>health plans</u> , established subsidies to defray the costs of that coverage and provided	Закон створив онлайн-ринки, на яких люди могли купувати плани <u>медичного обслуговування</u> , встановив субсидії для покриття витрат на це покриття та забезпечив

	new protections for people with preexisting <u>health conditions</u> — including substance abuse. (WP, URL)	нові засоби захисту для людей з уже існуючими <u>захворюваннями</u> , включаючи <u>зловживання</u> психоактивними речовинами.
48.	His 2016 memoir, “Hillbilly Elegy,” detailed the struggles of family and friends to pay for health coverage and get treatment — situations that might have benefited from the protections of the Affordable Care Act, <u>health policy</u> experts have noted — amid their broader financial challenges. (WP, URL)	Його мемуари 2016 року «Hillbilly Elegy» детально розповідають про боротьбу сім’ї та друзів, щоб заплатити за медичне страхування та отримати лікування — ситуації, які могли б виграти від захисту Закону про доступне <u>медичне обслуговування</u> , зазначають експерти з питань охорони здоров’я — серед їхніх ширших фінансових проблем. .
49.	Vance wrote in a 2017 column in the New York Times, warning that millions of Americans would be “unable to pay for basic <u>health care</u> .” (WP, URL)	Венс написав у 2017 році в колонці в New York Times, попереджаючи, що мільйони американців «не зможуть платити за базове <u>медичне обслуговування</u> ».
50.	Avik Roy, a longtime <u>health policy adviser</u> to GOP politicians, said Vance was particularly worried about proposed cuts to the Affordable Care Act’s Medicaid expansion, pointing to some of his public remarks. (WP, URL)	Евік Рой, давній <u>радник політиків Республіканської партії з питань охорони здоров’я</u> , сказав, що Венс особливо <u>стурбований</u> запропонованими скороченнями розширення програми Medicaid згідно з Законом про доступне лікування, вказавши на деякі свої публічні зауваження.
51.	Sixty-two percent of adults held	За даними KFF, у квітні шістдесят

	favorable views of the law in April, according to KFF, and nearly 50 million people have used the law to obtain private <u>health insurance</u> since its passage, the White House announced last month. (WP, URL)	два відсотки дорослих позитивно ставилися до закону, і майже 50 мільйонів людей скористалися законом, щоб отримати приватну <u>медичну страховку</u> з моменту його ухвалення, оголосив Білий дім минулого місяця.
52.	Vance and other conservatives have also credited the Trump administration's push to encourage alternatives to the <u>Affordable Care Act</u> , such as expanding access to health plans offered by industry associations that did not meet the law's requirements but offered a measure of <u>health coverage</u> at lower cost. (WP, URL)	Венс та інші консерватори також відзначили спроби адміністрації Трампа заохочувати альтернативи <u>Закону про доступне лікування</u> , такі як розширення доступу до планів охорони здоров'я, пропонованих галузевими асоціаціями, які не відповідали вимогам закону, але пропонували певну міру <u>медичної допомоги</u> за нижчою ціною.
53.	Lanhee Chen, a fellow at the conservative-leaning Hoover Institution at Stanford University, said the Trump administration's actions on health care did go beyond the 2017 fight over repealing the <u>Affordable Care Act</u> . (WP, URL)	Ланхі Чен, науковий співробітник Гувєрівського інституту Стенфордського університету з консервативною орієнтацією, сказав, що дії адміністрації Трампа щодо охорони здоров'я вийшли за рамки боротьби 2017 року за скасування <u>Закону про доступне лікування</u> .
54.	About <u>health care</u> , Chen said, citing the Trump administration's work to boost price transparency, encourage enrollment in the association <u>health</u>	Про <u>охорону здоров'я</u> Чен сказав, посилаючись на роботу адміністрації Трампа щодо підвищення прозорості цін,

	<u>plans</u> and additional measures. (WP, URL)	заохочення участі в планах <u>охорони здоров'я</u> асоціації та додаткових заходів.
55.	But other policy experts have criticized those skimpy, less-expensive <u>health coverage</u> options introduced under Trump, noting they weren't as comprehensive as required under the Affordable Care Act. (WP, URL)	Але інші політичні експерти критикували ці мізерні, менш дорогі варіанти <u>медичного страхування</u> , запроваджені за Трампа, відзначаючи, що вони не такі всеосяжні, як того вимагає Закон про доступне лікування.
56.	He helped stabilize the <u>Affordable Care Act</u> by cutting some payments to health insurers, prompting some of the law's <u>health plans</u> to become less expensive for consumers — was inadvertent. (WP, URL)	Він допоміг стабілізувати <u>Закон про доступне медичне обслуговування</u> , скоротивши деякі виплати медичним страховим компаніям, що спонукало до того, що деякі плани в галузі <u>охорони здоров'я</u> стали менш дорогими для споживачів — це було ненавмисно.
57.	Joseph Benitez, a University of Kentucky <u>health economist</u> who has studied <u>health coverage</u> trends in Appalachia, said it was not uncommon for residents of the region to shift between Medicaid and private <u>health insurance</u> , and he credited policies established before the Trump administration — such as the Affordable Care Act's expanded access to <u>Medicaid coverage</u> — for helping provide key support. (WP,	Джозеф Бенітез, <u>економіст охорони здоров'я</u> Університету Кентуккі, який вивчав тенденції охоплення <u>медичним страхуванням</u> в Аппалачах, сказав, що жителі регіону нерідко переходили від Medicaid до приватного <u>медичного страхування</u> , і він віддав перевагу полісам, встановленим до адміністрації Трампа, таким як <u>Закон про доступне лікування</u> розширив доступ до покриття

	URL)	Medicaid — для надання основної підтримки.
58.	Amy Rohling McGee, president of the nonpartisan Health Policy Institute of Ohio, said she could not identify any “unilateral actions” by the Trump administration to improve the <u>Affordable Care Act</u> . (WP, URL)	Емі Ролінг МакГі, президент безпартійного Інституту політики охорони здоров’я Огайо, сказала, що вона не може визначити жодних «односторонніх дій» адміністрації Трампа щодо вдосконалення <u>Закону про доступне лікування</u> .
59.	The vice-presidential nominee’s story about family members’ new <u>health coverage</u> illustrates how Republicans inherited — and benefited — from the current system. (WP, URL)	Історія кандидатів у віце-президенти про нове <u>страхування здоров’я</u> членів сім’ї показує, як республіканці успадкували — і отримали — від поточної системи.
60.	JD Vance’s mom got <u>health coverage</u> under Trump — by using Obamacare. (WP, URL)	Мама Джей Ді Венса отримала <u>медичне страхування</u> від Трампа — через Обаматерапію.
61.	12 Tips for Maintaining a <u>Healthy Lifestyle</u> . (BMC, URL)	12 порад щодо підтримки <u>здорового способу життя</u> .
62.	Exercising regularly, eating nourishing foods, and reducing your intake of sugar and alcohol are just some of the recommendations for maintaining a <u>healthy lifestyle</u> . (BMC, URL)	Регулярні фізичні вправи, вживання поживної їжі та зменшення споживання цукру та алкоголю – це лише деякі з рекомендацій щодо підтримки <u>здорового способу життя</u> .
63.	Taking care of your <u>health</u> is arguably the most important thing you can do for yourself (and your loved ones). (BMC, URL)	Турбота про своє <u>здоров’я</u> – це, мабуть, найважливіше, що ви можете зробити для себе (і своїх близьких).

64.	Whether you make a point to eat more fruits and vegetables or get outside for a daily walk, there isn't just one way to maintain a <u>healthy lifestyle</u> . (BMC, URL)	Незалежно від того, чи хочете ви їсти більше фруктів і овочів або щодня виходити на вулицю для прогулянок, існує не один спосіб підтримувати <u>здоровий спосіб життя</u> .
65.	To center <u>health</u> and <u>wellness</u> in your life, try including some or all of the 12 tips we include in this article. Adopting just a few of these recommendations can go a long way to improving your <u>physical and mental well-being</u> . (BMC, URL)	Щоб зосередити <u>здоров'я</u> та <u>благополуччя</u> у своєму житті, спробуйте включити деякі або всі 12 порад, які ми включили в цю статтю. Прийняття лише кількох із цих рекомендацій може значно покращити ваше <u>фізичне та психічне самопочуття</u> .
66.	Keeping your weight in a <u>healthy range</u> can protect you from things like high blood pressure, high cholesterol, heart disease, stroke, and type 2 diabetes. (BMC, URL)	Підтримуючи свою вагу в <u>нормальному діапазоні</u> , ви можете захистити себе від таких речей, як високий кров'яний тиск, високий рівень холестерину, хвороби серця, інсульт і діабет 2 типу.
67.	But what exactly is a <u>healthy range</u> ? (BMC, URL)	Але що таке <u>діапазон здоров'я</u> ?
68.	Your body mass index (BMI) and your waist circumference are two measurements that can help determine if you have a <u>healthy weight</u> , according to the National Institute of Diabetes and Digestive and Kidney Diseases (NIDDK). (BMC, URL)	Ваш індекс маси тіла (ІМТ) і окружність талії – це два вимірювання, які можуть допомогти визначити, чи маєте ви <u>здорову вагу</u> , згідно з даними Національного інституту діабету, захворювань органів травлення та нирок (НІДЗОТН).

69.	A doctor will also consider other factors such as your age, ethnicity, body composition, and health history when recommending a <u>healthy weight range</u> for you. (BMC, URL)	Лікар також враховує інші фактори, такі як ваш вік, етнічна приналежність, склад тіла та історія здоров'я, коли рекомендуватиме вам <u>здоровий діапазон ваги</u> .
70.	You'll want to aim for 150–300 minutes of moderate-intensity aerobic exercise or 75 minutes of vigorous exercise per week, according to the <u>Department of Health and Human Services</u> . (BMC, URL)	За даними <u>Міністерства охорони здоров'я та соціальних служб</u> , вам слід прагнути до 150–300 хвилин аеробних вправ середньої інтенсивності або 75 хвилин інтенсивних вправ на тиждень.
71.	In addition to getting your heart pumping, spending less time sitting can improve your <u>overall health</u> . (BMC, URL)	Окрім прискорення серцевої діяльності, менше часу сидючи може покращити ваше <u>загальне здоров'я</u> .
72.	Being out in nature has a way of putting things in perspective, but it also has proven benefits for your <u>mental health</u> . (BMC, URL)	Перебування на природі дає можливість поглянути на речі з точки зору, але воно також має доведену користь для вашого <u>психічного здоров'я</u> .
73.	We all know sleep is important, but getting good sleep is really critical to your overall <u>health</u> . (BMC, URL)	Ми всі знаємо, що сон важливий, але хороший сон дуже важливий для загального <u>здоров'я</u> .
74.	Having more than that could have a negative effect on your <u>health</u> . (BMC, URL)	Більше цього може мати негативний вплив на ваше <u>здоров'я</u> .
75.	There are a few studies that suggest some alcohol could have <u>health</u>	За даними Школи громадської охорони здоров'я Гарвардського

	<u>benefits</u> , according to Harvard's School of Public Health. (BMC, URL)	університету, є кілька досліджень, які свідчать про те, що алкоголь може мати користь для здоров'я.
76.	That's why quitting smoking is one of the most important things you can do for your <u>health</u> , no matter your age or how long you've smoked. (BMC, URL)	Ось чому кинути палити є однією з найважливіших речей, які ви можете зробити для свого <u>здоров'я</u> , незалежно від вашого віку чи тривалості куріння.
77.	Knowing it's best for your <u>health</u> to quit smoking is one thing, but actually doing it can be quite hard. (BMC, URL)	Знати, що кинути палити найкраще для вашого <u>здоров'я</u> – це одне, але насправді зробити це може бути досить важко.
78.	Outside of that, research is still mixed on whether multivitamins are effective at improving <u>health</u> , according to Harvard's School of Public Health. (BMC, URL)	Крім цього, згідно з даними Гарвардської школи громадського здоров'я, дослідження щодо ефективності полівітамінів для покращення <u>здоров'я</u> все ще неоднозначні.
79.	When life gets busy, annual physicals and bi-yearly dental cleanings may fall by the wayside, but these check-ups are important to stay on top of your <u>health</u> . (BMC, URL)	Коли життя насичене, щорічні огляди та чищення зубів раз на два роки можуть відійти на другий план, але ці огляди важливі, щоб стежити за своїм <u>здоров'ям</u> .
80.	Paying attention to your lifestyle and daily habits is the first step to making changes that can benefit your <u>health</u> in the long run. (BMC, URL)	Звернення уваги на ваш спосіб життя та повсякденні звички є першим кроком до внесення змін, які можуть принести користь вашому <u>здоров'ю</u> в довгостроковій перспективі.



81.	I'm trying to eat <u>healthier</u> and exercise more for my overall <u>health</u> . (WP, URL)	Я намагаюся харчуватися <u>здоровіше</u> і більше займатися спортом для загального <u>здоров'я</u> .
82.	He missed work today because of a <u>health issue</u> . (WP, URL)	Сьогодні він пропустив роботу через <u>проблеми зі здоров'ям</u> .
83.	<u>Mental health</u> is just as important as <u>physical health</u> , honey. (WP, URL)	<u>Психічне здоров'я</u> так само важливе, як і <u>фізичне</u> , любя.
84.	I'm taking a few days off to focus on my <u>mental health</u> . (WP, URL)	Я беру кілька вихідних, щоб зосередитися на своєму <u>психічному здоров'ї</u> .
85.	It's important to maintain a positive mindset for <u>emotional health</u> . (WP, URL)	Для <u>емоційного здоров'я</u> важливо підтримувати позитивний настрій.
86.	Talking to friends can really improve your <u>emotional health</u> . (WP, URL)	Розмова з друзями дійсно може покращити ваше <u>емоційне здоров'я</u> .
87.	A <u>healthy lifestyle</u> includes a <u>balanced diet, regular exercise, and good sleep</u> . (WP, URL)	<u>Здоровий спосіб життя</u> включає <u>збалансоване харчування, регулярні фізичні вправи та хороший сон</u> .
88.	She's always been focused on living a <u>healthy life</u> . (WP, URL)	Вона завжди була зосереджена на <u>здоровому способі життя</u> .
89.	How's your <u>health</u> ? I haven't seen you in a while. (WP, URL)	Як твоє <u>здоров'я</u> ? Я вас давно не бачила.
90.	Take care of your <u>health</u> – don't overwork yourself. (WP, URL)	Бережіть своє <u>здоров'я</u> – не перевтомлюйтеся.
91.	<u>Public health</u> campaigns encourage people to quit smoking. (WP, URL)	Кампанії <u>громадського здоров'я</u> заохочують людей кинути палити.
92.	<u>Health</u> care costs have been rising steadily. (WP, URL)	Витрати на охорону <u>здоров'я</u> постійно зростають.
93.	Hey, <u>how are you feeling</u> ? You	Хей, <u>як ти почуваєшся</u> ? Тебе вчора

	weren't at work yesterday. (WP, URL)	не було на роботі.
94.	Yeah, I had a bit of a cold. Just needed to rest and take care of my <u>health</u> . (WP, URL)	Так, я трохи застудився. Потрібно було просто відпочити і подбати про своє <u>здоров'я</u> .
95.	You seem a bit <u>stressed</u> lately. Everything okay? (WP, URL)	Останнім часом ти виглядаєш дещо <u>напруженим</u> . Все нормально?
96.	Work's been crazy, but I'm trying to take care of my <u>mental health</u> . (WP, URL)	Робота була божевільною, але я намагаюся дбати про своє <u>психічне здоров'я</u> .
97.	You always pack such <u>healthy</u> lunches. What's your secret? (WP, URL)	Ти завжди пакуєш такі <u>здорові</u> обіди. який твій секрет?
98.	Are you still trying to <u>quit smoking</u> ? (WP, URL)	Ви все ще намагаєтеся <u>кинути палити</u> ?
99.	Yeah, it's tough, but I know it's better for my <u>health</u> . (WP, URL)	Так, це важко, але я знаю, що це краще для мого <u>здоров'я</u> .
100.	Good approach. Stress isn't worth ruining your <u>health</u> over. (WP, URL)	Хороший підхід. Стрес не вартий того, щоб псувати своє <u>здоров'я</u> .

## SUMMARY

The concept of HEALTH is one of the key factors in the formation of conceptual pictures of the world of the Ukrainian and English languages. The comparison of the semantic construction of the concept in both languages did not reveal significant differences, at the same time it made it possible to establish that the semantic field of this and other concepts that shape consciousness is idiomatic and requires the translator to pay special attention to the conceptual picture of the recipient of the translation, his cultural tradition.

The relevance of this study lies in the study of the features of the discourse concept of HEALTH, in particular, in the linguistic and translational plane, because this discourse continues to evolve and is relevant in our time. The relevance of the work is also determined by the importance and necessity of forming a base of Ukrainian works in the study of the concept of HEALTH. Since the concept of HEALTH is extremely multifaceted, as it combines objective and subjective, medical, social, psychological and cultural aspects, its meaning may vary depending on the context.

The object of the study is the concept of HEALTH in English-language texts of modern publications. The subject of the study is the means and representation of the concept of HEALTH in English-language modern texts and their features when translated into Ukrainian. The purpose of this work is to study the representation of the concept of HEALTH in modern English-language texts and establish ways of translating them into Ukrainian.

Articles from such publications as "The Washington Post" [60], "BMC Health Services" [57], "The Cambridge Law Journal" [59], "Healthline" [58] served as research material.

Structure of work. The work consists of an introduction, three chapters, conclusions to chapters, general conclusions, a list of used sources (54 items), a list of sources of illustrative material (4 items) and appendices.

**Key words:** *health, translation transformations, media discourse, political discourse, science discourse, medical discourse, law discourse, concept.*